

## §1. Inleiding

### §1.1 Inleiding

“Vouchers zijn booming business”.<sup>1</sup> Uit onderzoek van de Europese Unie (hierna: EU) blijkt dat vouchers jaarlijks een markt van meer dan 52 miljard euro vertegenwoordigen binnen de EU.<sup>2</sup> Dit is voor het merendeel te danken aan telefoonvouchers, maar ook door het flink aantal onlineaanbieders van vouchers, zoals socialdeal engroupon. Deze websites bieden allerlei producten en diensten aan met korting, dit kan uiteenlopen van kortingscodes voor kledingwinkel tot korting voor een 3-gangenmenu of zelfs korting op een dagje uit.

De achterliggende gedachte van een onderneming voor het verstrekken van een voucher is vaak de hoop dat de verkoopvolumes van bepaalde producten zullen stijgen of om meer klandizie en omzet te genereren, aangezien de gemiddelde klant meer uitgeeft dan de waarde die de voucher heeft.<sup>3</sup>

Echter heerst er al jaren onduidelijkheid en complexiteit omtrent de btw-behandeling van vouchers, zowel in Nederland<sup>4</sup> als in de EU.<sup>5</sup> Iedere lidstaat belast vouchers op een andere manier. Geheel in lijn met de harmonisatie van de EU is er door de Europese Commissie, onder Nederlands voorzitterschap, een nieuwe richtlijn vastgesteld wat betreft de btw-behandeling van vouchers in de EU (hierna voucherrichtlijn).<sup>6</sup> De voucherrichtlijn heeft getracht de btw-behandeling van vouchers te verduidelijken en de problematiek op te lossen. Aangezien deze voucherrichtlijn uiterlijk voor 31 december 2018<sup>7</sup> in de wet van elke lidstaat geïmplementeerd dient te zijn, heeft demissionaire staatssecretaris van Financiën op 7 juli 2017 een wetsvoorstel ingediend welke vervolgens als een hamerstuk door zowel de Tweede Kamer als Eerste Kamer is afgedaan en vanaf 1 januari 2019 in werking zal treden.

Onder de bestaande wetgeving is er geen onduidelijkheid over het feit dat de onderliggende prestatie van een voucher, de levering van goederen of diensten, een voor de btw belastbare

---

<sup>1</sup> Algirda Šemeta, Commissaris voor belastingen, douane-unie, audit en fraudebestrijding.

<sup>2</sup> Europese Commissie, Persbericht, 10 mei 2012, nr. IP/12/464.

<sup>3</sup> Mr. J.B.O. Bijl, WFR 2013/489, 15-04-2013, paragraaf 2.

<sup>4</sup> Bijvoorbeeld: Hof 's-Hertogenbosch, 11 november 2012, V-N 2012/63.14.

<sup>5</sup> Bijvoorbeeld: HvJ EG, 29 juli 2010, nr. C-40/09, Jur. 2010, p. I-7505.

<sup>6</sup> Richtlijn (EU) 2016/1065 van de Raad van 27 juni 2016 tot wijziging van Richtlijn 2006/112/EG wat de behandeling van vouchers betreft (PbEU L 177).

<sup>7</sup> Richtlijn (EU) 2016/1065 van de Raad van 27 juni 2016 tot wijziging van Richtlijn 2006/112/EG wat de behandeling van vouchers betreft (PbEU L 177).

prestatie is. Er heerst echter wel nog veel onduidelijkheid omtrent wat de definitie van een voucher is, wanneer btw wordt geheven bij transacties met vouchers en wat de maatstaf van heffing op vouchers is. Als het immers geen SVP is, is het een MVP en dan is er een verschil in wanneer er btw wordt geheven. Namelijk bij SVP bij uitgifte van de voucher en bij MVP bij inwisseling van de voucher. Ook ontbreekt er regelgeving wat betreft kortingsvouchers die in het wetsvoorstel niet worden genoemd, de vervoerbewijzen en toegangsbewijzen voor musea en dergelijke en postzegels en de regels voor tussenpersonen.

De Nederlandse wetwijziging wijkt niet materieel af van de voucherrichtlijn. De nieuwe regels hebben in het bijzonder betrekking op de definitie van vouchers, de soorten vouchers, het al dan niet heffen van btw bij transacties met vouchers en de maatstaf van heffing van vouchers. Naast de wetwijzigingen zullen er ook aanpassingen zijn in de besluiten ten aanzien van zegels, telefoonkaarten, waarde- en cadeaubonnen.<sup>8</sup>

## §1.2 Probleemstelling

Door middel van een literatuuronderzoek zal de problematiek en onduidelijkheid nader worden onderzocht. Hierbij zal gebruik worden gemaakt van bestaande boekwerken alsmede opiniestukken en jurisprudentie.

Aan de hand van de onderstaande hypothese zal worden onderzocht of het aangenomen wetsvoorstel oplossingen biedt voor alle problemen en onduidelijkheid rond de btw-behandeling van vouchers in Nederland:

*“Biedt het aangenomen wetsvoorstel de oplossingen voor de problematiek die heerst omtrent de heffing van btw op vouchers in Nederland, zodat de onduidelijkheid verdwijnt?”*

## §1.3 Afbakening en opzet van het onderzoek

Om de probleemstelling te kunnen beantwoorden wordt allereerst algemene begrippen toegelicht die van belang zijn voor de omzetbelasting c.q. btw. Hier zal worden ingegaan op

---

<sup>8</sup> Wijziging van de Wet op de omzetbelasting 1968 (btw-behandeling van vouchers) , Kamerstuk: voorstel van de wet, 7 juli 2017

de doelstelling en het ontstaan van de omzetbelasting c.q. btw, de voorwaarden voor een belastbaar feit, het tijdstip van heffing en de maatstaf van heffing.

Vervolgens zal de huidige Wet op de omzetbelasting 1968 (hierna: wet OB 1968) omtrent vouchers worden behandeld. Hierbij zal worden ingegaan op wat een belastbaar feit is met betrekking tot vouchers, wat de maatstaf van heffing is en het moment van verschuldigdheid. Daaropvolgend zal worden onderzocht welke problemen en onduidelijkheden er zijn in de huidige wetgeving omtrent de btw-behandeling van vouchers in Nederland, hierbij wordt niet ingegaan op grensoverschrijdende situaties. Daarna wordt het aangenomen wetsvoorstel behandeld, waarbij wordt ingegaan op het feit of de huidige problemen en onduidelijkheden worden opgelost. Tevens wordt onderzocht of het aangenomen wetsvoorstel nieuwe onduidelijkheden en of problemen creëert.

Daarna wordt de nieuwe situatie met de oude situatie worden vergeleken. Tevens zal de nieuwe wet worden getoetst op rechtmatigheid, doeltreffendheid en uitvoerbaarheid.

Tot slot zal een samenvatting van de voorgaande hoofdstukken worden gegeven en zal de probleemstelling worden beantwoord.

## §2. Btw-systeem in Nederland

### §2.1 Inleiding

Alvorens wordt ingegaan op de basisbegrippen die van belang zijn voor de omzetbelasting, zal eerst worden besproken wat btw is, wat de werking en wat het doel van de btw is. Vervolgens worden een aantal aspecten van de omzetbelasting toegelicht. Deze toelichting is van belang om de btw-behandeling van vouchers te kunnen bevatten.

### §2.2. Btw

#### §2.2.1 Inleiding

In Nederland is de omzetbelasting met 52,8 miljard<sup>9</sup> ook in 2018 weer een van de grootste inkomstenbronnen van de Nederlandse overheid, maar wat is btw? De belasting toegevoegde waarde, afgekort btw, is een omzetbelasting die wordt geheven bij de levering van een goederen of diensten.<sup>10</sup> In Nederland kent de omzetbelasting het karakter van een verbruiksbelasting. Een verbruiksbelasting beoogt het verbruik van goederen of diensten in de heffing te betrekken.<sup>11</sup> De btw treft dus als het ware de uitgaande geldstroom van consumenten, in tegenstelling tot bijvoorbeeld de inkomstenbelasting, deze grijpt aan bij de inkomende geldstroom. De btw belast echter feitelijk niet het gebruik, maar in werkelijkheid wordt het bedrag belast dat de eindgebruiker bij aanschaf voor een goed of dienst betaalt. De btw wordt niet rechtstreeks geheven van eindgebruikers, maar indirect bij de ondernemers die de diensten en goederen leveren. Dit heeft voor de belastingdienst het voordeel dat zij van een veel kleiner aantal belastingplichtigen belasting hoeft te heffen dan wanneer de belasting direct van consumenten zou worden geheven.<sup>12</sup>

---

<sup>9</sup> <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/prinsjesdag/inkomsten-en-uitgaven/overzicht-inkomsten-en-uitgaven-rijksoverheid-2018>

<sup>10</sup> Art 1 wet OB 1968.

<sup>11</sup> Rapport van het Fiscaal en Financieel Comité onder voorzitterschap van F. Neumark; Brussel 1962.

<sup>12</sup> Braun, Cursus Belastingrecht: omzetbelasting, Deventer Kluwer 2017.

## §2.2.2 Werking Btw

Ondernemers die in Nederland belastbare prestaties verrichten, zijn omzetbelasting verschuldigd en moeten die belasting op aangifte aan de Belastingdienst voldoen. Leveringen van goederen en diensten die onder bezwarende titel in Nederland worden verricht door een als zodanig handelende ondernemer zijn belastbaar<sup>13</sup>. In Nederland brengen ondernemers op de verschuldigde belasting de aan hen in rekening gebrachte of door hen verschuldigde belasting voor aan hen verrichte leveringen van goederen of diensten in mindering. Dit wordt ook wel aangeduid als het recht op aftrek van voorbelasting. Feitelijk drukt er door deze aftrek van voorbelasting in beginsel bij ondernemers geen btw, afgezien van uitzonderingen. Het door deze wijze van heffen zorgt ervoor dat de btw uiteindelijk drukt bij de consumenten en dat deze strikt evenredig is aan de eindprijs.<sup>14</sup> Het doel van deze aftrekgeregeling is om opeenstapeling van belasting te vermijden.<sup>15</sup> Dit systeem zorgt ervoor dat de belasting die de eindverbruiker betaalt een vast percentage is van de prijs die deze eindgebruiker betaalt. Deze systematiek van aftrek en heffing zorgt ervoor dat zodra een goed of dienst aan het einde van de transactieketen is de belasting die hier op rust niet meer aftrekbaar is.

## §2.3. Ondernemer

### §2.3.1 Inleiding

Degene die de belasting moet voldoen, de belastingplichtige, is voor de omzetbelasting de ondernemer. De wet OB 1968 loopt hierin niet één op één gelijk qua terminologie aan de btw-richtlijn. De richtlijn spreekt immers van een belastingplichtige<sup>16</sup> en de wet OB 1968 spreekt van een ondernemer<sup>17</sup>. Men wil vaak als ondernemer en dus als belastingplichtige worden aangemerkt, zodat men de mogelijkheid heeft om de voorbelasting in aftrek te brengen. Maar wanneer is een persoon ondernemer? Volgens art 7 lid 1 wet OB 1968 wordt hieronder verstaan een ieder die zelfstandig een bedrijf uitoefent. Ook hier komt de Nederlandse wet niet volledig overeen met de Europese btw-richtlijn. De belastingplichtige volgens de richtlijn is immers een ieder die, op ongeacht welke plaats, zelfstandig een economische activiteit

---

<sup>13</sup> Art 1 wet OB 1968

<sup>14</sup> Braun, Cursus Belastingrecht: omzetbelasting, Deventer Kluwer 2017, p1.

<sup>15</sup> Braun, Cursus Belastingrecht: omzetbelasting, Deventer Kluwer 2017, p1.

<sup>16</sup> Richtlijn 2006/112/EG, art 2.1.

<sup>17</sup> Art 1. wet OB 1968

verricht, ongeacht het oogmerk of het resultaat van die activiteit.<sup>18</sup> Ondanks het verschil in terminologie valt het begrip ondernemer wel onder het begrip belastingplichtige, zoals die uit de richtlijn volgt.<sup>19</sup> De begrippen moeten als synoniem worden gezien. Dit zorgt er dan ook direct voor dat de criteria voor deze beiden begrippen hetzelfde moeten zijn. Hierdoor is de jurisprudentie die ziet op het begrip belastingplichtige van de richtlijn ook direct van toepassing op het begrip ondernemer zoals die volgt uit de wet OB 1968. Uit jurisprudentie van het Hof van Justitie (hierna: HvJ) blijkt dat het HvJ nagaat of de prestaties zelfstandig worden verricht en daar een bedongen vergoeding tegenover staat. Verder volgt dat personen die alleen prestaties 'om niet' verrichten, of prestaties waar niet direct een vergoeding tegenover staat, niet worden aangemerkt als belastingplichtige.<sup>20</sup>

Zoals hierboven besproken bestaat het begrip ondernemer voor de omzetbelasting uit drie elementen. Het begrip ieder, het begrip bedrijf en het begrip zelfstandig. Deze drie elementen zullen hierna nader worden besproken.

### §2.3.2 Ieder

Niet alleen rechtspersonen en natuurlijke personen worden onder het begrip 'ieder' verstaan, maar ook allerlei samenwerkingsverbanden.<sup>21</sup> Net als de btw-richtlijn, stelt de wet OB niet de noodzaak dat een ondernemer ofwel de Nederlandse nationaliteit moet hebben dan wel in Nederland moet zijn gevestigd om als belastingplichtige voor de omzetbelasting te worden aangemerkt. Dit heeft tot gevolg dat een persoon, mits hij voldoet aan alle eisen van het ondernemerschap, ongeacht de vestigingsplaats kan worden beschouwd als ondernemer volgens de wet OB 1968. Dit zorgt er echter niet direct voor dat deze persoon ook feitelijk in Nederland onder de heffing zal vallen. Dit is pas het geval indien de ondernemer in Nederland een belaste prestatie verricht, volgens de art 1 van de wet OB 1968. Ook een in beginsel buitenlandse ondernemer kan dus te maken krijgen met Nederlandse omzetbelasting, indien deze ondernemer in Nederland belaste prestaties verricht.<sup>22</sup>

---

<sup>18</sup> Richtlijn 2006/112/EG, art 9.1.

<sup>19</sup> Hoge Raad 2 juni 1984, BNB 1984/295.

<sup>20</sup> M.E. van Hilten en H.W.M. van Kesteren, Omzetbelasting, Kluwer 14<sup>e</sup> druk p.70-71.

<sup>21</sup> Hoge Raad 5 januari 1983, BNB 1983/76.

<sup>22</sup> M.E. van Hilten en H.W.M. van Kesteren, Omzetbelasting, Kluwer 14<sup>e</sup> druk p.74.

### §2.3.3 Bedrijf

Na het begrip ieder te hebben toegelicht zal het begrip bedrijf verder worden toegelicht. Hier moet echter nog worden aangegeven dat het begrip bedrijf en 'onderneming' als synoniemen worden gezien door de wetgever. Er blijkt geen algemene omschrijving in Nederlandse wet te bestaan voor beide begrippen. Er is echter alleen bekend wat mede onder het begrip bedrijf wordt verstaan, namelijk een zelfstandig uitgeoefend beroep, alsmede de exploitatie een vermogensbestanddeel om er duurzaam opbrengst uit te verkrijgen.<sup>23</sup> Dit heeft de wetgever met opzet gedaan, om zo de invulling van het begrip over te laten aan de rechter, de btw-richtlijn en het HvJ. Uit jurisprudentie is de volgende omschrijving ontwikkeld voor het begrip 'bedrijf': een organisatie van kapitaal en arbeid, welke doormiddel van een duurzaam streven maatschappelijke behoeften bevredigt door deel te nemen aan het economische verkeer.<sup>24</sup> Aangezien de btw-richtlijn niet spreekt over het begrip 'bedrijf', maar spreekt over belastingplichtige, is de vraag of het begrip ondernemer nog steeds moet worden uitgelegd volgens de omschrijving zoals hierboven aangegeven. De inhoud van het begrip ondernemer, zoals in de wet OB 1968, is immers gelijk aan de inhoud van het begrip 'belastingplichtige' als in de btw-richtlijn.<sup>25</sup> Tevens blijkt uit jurisprudentie dat de vereiste dat een beroep doormiddel van een organisatie van kapitaal en arbeid wordt uitgevoerd, inmiddels niet meer als vereiste gesteld wordt.<sup>26</sup> Van Hilten en Van Kesteren zijn van mening dat, gelet op de tekst in art 7 lid 2 wet OB 1968, de hierboven genoemde vereiste dan ook niet meer gesteld dient te worden aan het begrip 'bedrijf'. Al zal overigens wel snel aan deze vereiste worden voldaan.<sup>27</sup> Tevens is het niet een vereiste dat een ondernemer winst beoogt of maakt om een bedrijf in de zin van de wet OB 1968 uit te oefenen. Dus degene die geen winst beoogt of maakt met zijn werkzaamheden kan ook ondernemer zijn.<sup>28</sup> Er wordt voor ondernemerschap vereist dat tegen vergoeding prestaties worden verricht. Iemand die geen prestaties verricht, kan namelijk nooit een particulier in staat stellen consumptieve bestedingen te doen. Tevens kan degene die uitsluitend prestaties verricht zonder vergoeding, 'om niet' prestaties, niet worden aangemerkt als ondernemers.<sup>29</sup>

---

<sup>23</sup> Art 7 lid 2 wet OB 1968.

<sup>24</sup> M.E. van Hilten en H.W.M. van Kesteren, *Omzetbelasting*, Kluwer 14<sup>e</sup> druk p.75.

<sup>25</sup> HR 2 mei 1984, BNB 1984/295.

<sup>26</sup> HR 11 maart 1992, BNB 1992/173.

<sup>27</sup> M.E. van Hilten en H.W.M. van Kesteren, *Omzetbelasting*, Kluwer 14<sup>e</sup> druk p.75.

<sup>28</sup> HvJ EG 2 juni 2016, Lajvér C-263/15.

<sup>29</sup> HvJ EG 1 april 1982, Hong Kong, nr. 89/81 en HvJ 13 maart 2014, Heinz Malburg

### §2.3.4 Zelfstandig

Een ondernemer wordt slechts als ondernemer gezien indien hij een bedrijf of beroep zelfstandig uitoefent. Dit zorgt ervoor dat degene die werkzaamheden in dienstbetrekking uitoefent, niet zal worden aangemerkt als ondernemer aangezien er in deze situatie geen sprake is van zelfstandigheid.<sup>30</sup> In werkelijkheid zal aan de hand van feiten en omstandigheden moeten worden beoordeeld of er sprake is van zelfstandigheid. Dit hoeft echter niet te betekenen dat er geen sprake kan zijn van zelfstandigheid, wanneer slechts aan één opdrachtgever wordt gepresteerd. Uit art 4 lid 4 van de btw-richtlijn blijkt namelijk dat er geen sprake is van zelfstandigheid, als er een ondergeschikte verhouding is ten opzichte van de arbeids- en bezoldigingsvoorwaarden en de verantwoordelijkheid van de opdrachtgever. Een van de elementen, die kan wijzen op zelfstandigheid, is het lopen van financieel risico, aangezien degene die een debiteurenrisico loopt eerder als zelfstandige wordt beschouwd dan een gelijke die dit risico niet loopt.<sup>31</sup> Verder is ook van belang of de ondernemer persoonlijk de arbeid verricht. Er zal namelijk minder snel sprake zijn van zelfstandigheid, indien een opdrachtgever van de opdrachtnemer verwacht dat deze zelf de werkzaamheden zal verrichten waar opdracht voor is gegeven. Zie de vergelijking met een opdrachtnemer, die zichzelf zonder overleg kan laten vervangen door een ander.<sup>32</sup> Tevens kan het zich houden aan de werktijden die worden gesteld door de opdrachtgever ook duiden op onzelfstandigheid.<sup>33</sup> Wat mede een aanwijzing kan zijn op zelfstandigheid, is het in dienst hebben van personeel.<sup>34</sup>

## §2.4 Prestaties

### §2.4.1 Inleiding

Als is vastgesteld of de persoon een ondernemer is, wat is dan het belastbaar feit waarvoor hij belast wordt? Volgens art 1 lid 1 van de wet OB 1968 wordt belasting geheven ter zake van leveringen van goederen en diensten, welke in Nederland door een als zodanig handelende ondernemer onder bezwarende titel worden verricht. In de rest van dit artikel worden nog

---

<sup>30</sup> HvJ EG 18 oktober 2007, zaak C-355/06 (Van der Steen), V-N 2007/48.19.

<sup>31</sup> HvJ EG 25 juli 1991, nr. C-202/90, V-N 1991/2550, pt. 21 (Ayuntamiento de Sevilla).

<sup>32</sup> Hof Amsterdam 4 november 1996, nr. 96/0324, Infobulletin 96/1025.

<sup>33</sup> Hof 's-Hertogenbosch 7 juni 2000, nr. 97/20 746, V-N 2000/49.27.

<sup>34</sup> Hof Amsterdam 5 maart 1996, nr.95/2272, Infobulletin 1996/321.



meer belastbare feiten genoemd, maar deze zien allen op grensoverschrijdende situaties. Er wordt in dit onderzoek alleen aandacht besteed aan de binnenlandse situatie, waardoor de grensoverschrijdende situaties achterwege worden gelaten.

#### §2.4.2 Belastbaar feit

Aangezien in de wet OB 1968 onderscheid wordt gemaakt tussen een levering van een goed en de levering van een dienst, dient te worden vastgesteld of de prestatie kan worden gezien als een levering van een goed. Dit onderscheid is met name van belang om de plaats te bepalen waar de prestatie wordt verricht, maar heeft ook invloed op de toepassing van tarieven en vrijstellingen. In art 3 wet OB 1968 is opgesomd wat wordt verstaan onder een levering van een goed. Vervolgens wordt in lid 7 van datzelfde artikel beschreven wat goederen zijn, namelijk alle voor menselijke beheersing vatbare stoffelijke objecten, alsmede elektriciteit, gas, warmte of koude en dergelijke. Deze beschrijving komt overeen met de btw-richtlijn.<sup>35</sup> Aangezien de omzetbelasting als doel heeft alle consumptieve bestedingen in de belasting te betrekken, is het begrip 'dienst' ruim gedefinieerd.<sup>36</sup> De belastbare feiten zijn op een dusdanige manier omschreven in de wet dat alles wat niet onder een levering van een goed valt, als een dienst wordt aangemerkt. Dit begrip kan worden gezien als een restcategorie voor de belastbare feiten. Een belangrijk punt in de omschrijving van art 4 lid 1 wet OB 1968, is dat diensten worden gekwalificeerd als alle handelingen niet zijnde levering van goederen. Dit heeft tot gevolg dat bij elke prestatie zal moeten worden bezien of deze al dan niet voldoet aan de definitie van een levering van een goed. Is dit immers niet het geval, dan kan er sprake zijn van een dienst. Een belangrijke voorwaarde om de prestatie als een dienst te kwalificeren is dat deze moet worden verricht tegen een vergoeding.

#### §2.4.3 Bezwarende titel

Art 1 lid 1 wet OB 1968 stelt dat de prestatie onder bezwarende titel moet worden verricht. Dit heeft het HvJ op een dusdanige wijze geïnterpreteerd dat het als het ware twee criteria in het leven heeft geroepen voor het vaststellen van een bezwarende titel. Ten eerste heeft het HvJ geoordeeld dat er van een bedongen vergoeding sprake moet zijn en dat deze een

---

<sup>35</sup> Btw-richtlijn art 14 lid 1 en art 15 lid 1.

<sup>36</sup> M.E. van Hilten en H.W.M. van Kesteren, Omzetbelasting, Kluwer 14<sup>e</sup> druk p.145.

rechtstreeks verband heeft met de prestatie. Zonder een bedongen vergoeding kan er geen sprake zijn van een economische activiteit.<sup>37</sup> Tevens dient er een rechtstreeks verband te zijn tussen de prestatie en de vergoeding.<sup>38</sup> Ten tweede het verbruikscriterium. Met betrekking tot subsidies oordeelde het HvJ dat niet aan heffing kan worden toegekomen indien de subsidieverschaffer geen goederen en diensten voor eigen gebruik verkrijgt, maar enkel handelt ten behoeve van het algemeen belang.<sup>39</sup> Handelingen die individueel gebruik van goederen en diensten tot gevolg hebben, zijn in beginsel prestaties die in de heffing worden betrokken.<sup>40</sup>

#### §2.4.4 Vrijstellingen

Omzetbelasting kan soms een paradoxale werking hebben, het toepassen van een vrijstelling zorgt er immers voor dat de prestatie niet belast wordt, en dat de ondernemer die vrijgesteld presteert ook niet zijn aftrekrecht heeft over de voorbelasting die op de vrijgestelde prestatie drukt. Het gevolg hiervan is, is dat de belasting uiteindelijk blijft drukken bij de ondernemer die vrijgesteld presteert en hierdoor nemen verstoringen alleen maar toe.<sup>41</sup> Waarom kent de omzetbelasting vrijstellingen als deze een verstorende werking hebben? Aangezien het ondernemersbegrip ruim gedefinieerd is en belastbare feiten een ruime reikwijdte hebben, zijn er vrijstellingen opgenomen in de wet OB 1968.<sup>42</sup> Tevens speelt er bij sommige vrijstellingen ook een politieke rol of een algemeen belang mee, denk hierbij aan de vrijstelling op geldtransacties. Tot slot zijn er sommige vrijstellingen in het leven geroepen om dubbele belastingheffing te voorkomen, aangezien het belastbare feit al door een andere belasting wordt belast. Een voorbeeld hiervan is de kansspelbelasting.<sup>43</sup>

---

<sup>37</sup> HvJ EG 3 maart 1994, C-16/93 (Tolsma).

<sup>38</sup> HvJ EG 5 februari 1981, nr 154/80 (coöperatieve aardappelenbewaarpplaats).

<sup>39</sup> HvJ EG 29 februari 1996, nr. C-215/94 (Mohr).

<sup>40</sup> M.E. van Hilten en H.W.M. van Kesteren, *Omzetbelasting*, Kluwer 14<sup>e</sup> druk p.154.

<sup>41</sup> M.E. van Hilten en H.W.M. van Kesteren, *Omzetbelasting*, Kluwer 14<sup>e</sup> druk p.253.

<sup>42</sup> Art. 11 wet OB 1968.

<sup>43</sup> M.E. van Hilten en H.W.M. van Kesteren, *Omzetbelasting*, Kluwer 14<sup>e</sup> druk p.256.

## §2.5 Tijdstip van verschuldigdheid

Voor de verschuldigdheid van de belasting is het van belang te bepalen wanneer de prestatie heeft plaatsgevonden. De hoofdregel volgens art. 13 lid 1 Wet OB 1968 is dat als een verplichting bestaat tot uitreiking van een factuur de belasting verschuldigd wordt op het tijdstip van de uitreiking of, indien dat niet tijdig gebeurt, het tijdstip waarop die uitreiking uiterlijk had moeten geschieden. In andere gevallen wordt de belasting verschuldigd op het tijdstip waarop de levering of de dienst wordt verricht.

Dit is anders als de vergoeding geheel of gedeeltelijk eerder wordt ontvangen. Dan is de belasting verschuldigd op het tijdstip waarop de vergoeding geheel of gedeeltelijk wordt ontvangen.

Volgens art. 19 Algemene wet inzake rijksbelastingen moet de verschuldigde btw binnen een maand na afloop van het tijdvak waarin de verschuldigdheid is ontstaan worden aangegeven en voldaan.

## §2.6 Maatstaf van heffing en tarief

### §2.6.1. Maatstaf van heffing

Indien vastgesteld is dat een als zodanig handelende ondernemer een belaste prestatie heeft verricht in Nederland, moet worden vastgesteld hoeveel belasting er verschuldigd is. Dit wordt aangeduid als de maatstaf van heffing. In de omzetbelasting is deze maatstaf van heffing gedefinieerd als de vergoeding. De vergoeding wordt gezien als het totale bedrag dat ter zake van de levering of de dienst in rekening is gebracht, dan wel de totale waarde van de tegenprestatie indien door middel van een geldsom betaald is.<sup>44</sup> Wat tevens niet in de Nederlandse wet is vastgelegd, maar wat wel gedefinieerd is in de btw-richtlijn, is wie de vergoeding dient te hebben voldaan om aan belastingheffing toe te komen. Namelijk alles wat de leverancier of dienstverrichter als tegenprestatie verkrijgt of moet verkrijgen van de zijde van de afnemer of van een derde, met inbegrip van subsidies die rechtstreeks met de prijs van de handelingen verband houden.<sup>45</sup> Hieruit valt op te maken dat het niet uit maakt wie de vergoeding voldoet, dit mag dus zowel de afnemer zijn als een derde.

---

<sup>44</sup> Art. 8 lid 1 en 2 wet OB 1968.

<sup>45</sup> Art. 73 btw-richtlijn

### §2.6.2 Tarief

Als laatste stap is het noodzakelijk dat het tarief wordt bepaald om zo uiteindelijk tot een belastingbedrag te komen wat verschuldigd is. In Nederland bestaan drie verschillende btw-tarieven voor de omzetbelasting.<sup>46</sup> Allereerst het algemene tarief, deze is 21%. Daarnaast is er het zogenoemde lage btw-tarief van 6% en het nultarief van 0%. In tabel I is geregeld welke goederen en diensten onder het lage btw-tarief vallen en in tabel II is geregeld welke goederen en diensten onder het nultarief vallen.

### §2.7 Conclusie

De Nederlandse omzetbelasting is een uitgebreide belasting en kent daardoor vele aspecten. Aangezien niet al deze aspecten van aanzienlijk belang zijn voor de btw-behandeling van vouchers, is er bewust voor gekozen om slechts enkele aspecten toe te lichten. Hierbij is het begrip ondernemer van essentieel belang, gezien het feit dat de omzetbelasting enkel en alleen van ondernemers wordt geheven. Vervolgens is van belang dat bepaald wordt of de prestaties van deze ondernemers leveringen van een goed of dienst zijn die onder bezwarende titel worden geleverd. Verder moet een vergoeding worden bedongen, wil er sprake zijn van een belastbaar feit. Echter hoeft dit uiteindelijk niet altijd tot belastingheffing te leiden, aangezien een vrijstelling van toepassing kan zijn. In het geval geen vrijstelling van toepassing is, is het noodzakelijk het tijdstip van de verschuldigdheid te bepalen.

---

<sup>46</sup> Art 9 wet OB 1968.

## §3. Huidige btw-behandeling van vouchers

### §3.1 Inleiding

Er bestaan diverse soorten vouchers en deze worden op verschillende wijzen belast. Allereerst wordt toegelicht welke verschillende soorten vouchers zijn gedefinieerd in de Nederlandse wetgeving. Vervolgens wordt besproken hoe deze vouchers belast worden volgens de wet OB 1968, alsmede het tijdstip van prestatie, moment van verschuldigdheid en de maatstaf van heffing.

### §3.2 Huidige Nederlandse soorten vouchers

Alhoewel er in de Nederlandse wetgeving geen definitie is gegeven van een voucher, wordt hier toch omschrijving gegeven van wat een voucher is. Een voucher is in feite een bon die recht geeft op iets.<sup>47</sup> Je kunt deze kopen, sparen of zelfs gratis ontvangen. Denk bijvoorbeeld aan zegels, cadeaubonnen en kortingsbonnen. Daarnaast is bestaan er zowel fysieke als digitale vouchers.

In de huidige wet OB 1968 zijn er omtrent vouchers twee artikelen opgenomen, namelijk artikel 20 en 21 van het Uitvoeringsbesluit wet OB 1968. Artikel 20 ziet op de situatie waarbij gratis zegels worden afgegeven bij levering van een goed of dienst, welke kunnen worden ingewisseld tegen geld. Artikel 21 ziet op de situatie waarbij gratis zegels worden afgegeven bij levering van een goed of dienst, welke kunnen worden ingewisseld tegen goederen. Beide wetsartikelen zien op een situatie waar bij de levering van goederen en diensten zegels en waardebonnen worden afgegeven. Verder heeft de Staatssecretaris van Financiën in een besluit<sup>48</sup> (hierna: zegelbesluit) de toepassing van deze wetsartikelen ter zake van zegels en waardebonnen toegelicht. Naast de bovengenoemde wetsartikelen kent de Nederlandse wet een besluit met betrekking tot de btw-heffing van cadeaubonnen.<sup>49</sup> In dit besluit (hierna: cadeaubonnenbesluit) is onder andere bepaald dat cadeaubonnen worden gezien als waardepapieren, waarvan de levering is vrijgesteld van btw.<sup>50</sup> Als laatste is er nog een

---

<sup>47</sup> "voucher", Van Dale Uitgevers 2018

<sup>48</sup> Besluit 5 november 2001, *Heffing van omzetbelasting ten aanzien van het verstrekken van zegels en waardebonnen*, CPP2001/2160M, V-N 2001/60.1

<sup>49</sup> Besluit 30 december 1999, *Besluit heffing van omzetbelasting met betrekking tot cadeaubonnen*, VB 99/2649, V-N 2000/6.15

<sup>50</sup> Art. 11 lid 1 sub i onder 2 wet OB 1968.

specifiek besluit (hierna: telefoonkaartenbesluit) voor de btw-behandeling van telefoonkaarten en abonnementen.<sup>51</sup> Er wordt in dit besluit onderscheid gemaakt tussen telefoonkaarten die door een telecombedrijf rechtstreeks aan de klant worden geleverd en verkoop via andere verkoopkanalen. In deze paper zal alleen worden ingegaan op de rechtstreekse verkoop.

Alle genoemde wetsartikelen en besluiten worden in de volgende paragraaf besproken, waarbij wordt ingegaan op het belastbare feit, het tijdstip van prestatie, moment van verschuldigheid en de maatstaf van heffing.

### §3.3 Cadeaubonnen

Zoals in §3.2 vermeld is in het cadeaubonnenbesluit een regeling opgenomen omtrent de btw-heffing op cadeaubonnen. Cadeaubonnen zijn bonnen die de houder ervan het recht geeft om deze in te zetten als betaalmiddel voor de aankoop van goederen en diensten, al wordt dit beperkt tot aankopen tot de nominale waarde van de cadeaubon. Aangezien deze cadeaubonnen kwalificeren als waardepapieren als bedoeld in art. 11 lid 1, onderdeel i onder 2 wet OB 1968, zijn de leveringen van cadeaubonnen vrijgesteld van btw. Gezien het feit dat cadeaubonnen vallen onder de vrijstelling van waardepapieren, geldt dit ook voor handelingen met betrekking tot cadeaubonnen. Tot deze handelingen worden onder andere gerekend de verkoop c.q. uitgifte van cadeaubonnen, maar tevens de prestaties die zien op het aanmaken, afrekenen en verrekenen van cadeaubonnen. Boekenbonnen, platen- en CD-bonnen, theater-, concert-, bioscoop- en VVV-bonnen worden bijvoorbeeld allemaal door de Staatssecretaris aangemerkt als cadeaubon.<sup>52</sup>

Zoals eerder is besproken, is geen omzetbelasting verschuldigd over de uitgifte van cadeaubonnen. Tevens wordt de betaling van de klant voor de cadeaubon niet gezien als een vooruitbetaling.<sup>53</sup> Dit heeft tot gevolg dat pas btw is verschuldigd op het moment dat de

---

<sup>51</sup> Besluit 25 januari 2013, *Besluit heffing omzetbelasting ten aanzien van telefoonkaarten en mobiele telefoonabonnementen*, nr. BLKB 2013/82M staatscourant 2013/2452, Besluit 28 september 2015, *Wijziging van het besluit van 25 januari 2013 inzake het besluit heffing omzetbelasting met betrekking tot telefoonkaarten en abonnementen*, BLKB 2015/1158 staatscourant 2015/33130.

<sup>52</sup> Besluit 30 december 1999, *Besluit heffing van omzetbelasting met betrekking tot cadeaubonnen*, VB 99/2649, V-N 2000/6.15 paragraaf 2.

<sup>53</sup> Besluit 30 december 1999, *Besluit heffing van omzetbelasting met betrekking tot cadeaubonnen*, VB 99/2649, V-N 2000/6.15 paragraaf 3.

cadeaubon wordt gebruikt voor de betaling van een goed of dienst. Vervolgens is de ondernemer bij wie het goed of dienst wordt gekocht btw verschuldigd.

Wat betreft de maatstaf van heffing omtrent cadeaubonnen wordt aangesloten bij art 8. wet OB 1968.<sup>54</sup> Bij berekening van de verschuldigde belasting geldt als vergoeding de nominale waarde van de cadeaubon, ofwel het bedrag dat op de cadeaubon staat vermeld. Dit bedrag wordt eventueel nog verminderd met het bedrag dat als wisselgeld aan de klant wordt teruggeven of als de klant bijbetaalt vermeerderd met het bijbetaalde bedrag.

### §3.4 Zegels en waardebonnen inwisselbaar tegen geld of geldswaardige papieren

Zoals reeds in §3.2.1 vermeld, is in art. 20 Uitvoeringsbesluit OB een regeling opgenomen omtrent het afgeven van gratis zegels bij levering van een goed of dienst. Dit artikel regelt dat in geval er bij levering van een goed of dienst gratis zegels zijn verstrekt die inwisselbaar zijn voor geld of geldswaardige papieren, de belasting wordt berekend aan de hand van de hierna te bespreken regels. Verder blijkt uit lid 2 van dit artikel, dat onder zegels ook andere voorwerpen worden begrepen die een soortgelijke functie vervullen. Allereerst wordt op de totale vergoeding of de totale ontvangsten niks in aftrek gebracht voor de verstrekte zegels. Vervolgens wordt bepaald hoeveel belasting de ondernemer in aftrek kan brengen op de in een tijdvak verschuldigde belasting:

1. Indien de ten tijde van inwisseling van de zegels de geldswaarde pas te zijnen lasten komt: De btw over het bedrag aan zegels die in dat tijdvak bij de ondernemer zijn ingewisseld.
2. Indien de geldswaarde voor de verstrekking van de zegels te zijnen lasten komt (traditioneel zegelsysteem): De btw over het bedrag aan zegels die door de ondernemer in dat tijdvak zijn verstrekt.<sup>55</sup>

De regeling in lid 1 sub b onder 2 van dit artikel is min of meer gelijk aan het ouderwetse zegelsysteem. De Staatssecretaris noemt het daarom ook wel het zogenaamde traditionele zegelsysteem.<sup>56</sup> In dit systeem koopt een ondernemer al dan niet door tussenkomst van zijn

---

<sup>54</sup> Besluit 30 december 1999, *Besluit heffing van omzetbelasting met betrekking tot cadeaubonnen*, VB 99/2649, V-N 2000/6.15 paragraaf 3.

<sup>55</sup> Art. 20, lid 1, Uitvoeringsbesluit OB.

<sup>56</sup> Besluit 5 november 2001, *Heffing van omzetbelasting ten aanzien van het verstrekken van zegels en waardebonnen*, CPP2001/2160M, V-N 2001/60.1 punt 2.

leverancier bij een zogenaamde zegelcentrale de gratis aan zijn klanten te verstrekken zegels in voor het geldbedrag dat de klanten bij inlevering ontvangen. De ondernemer die geldswaarde van de desbetreffende zegels uitbetaalt, wisselt de ingenomen zegels in bij de zegelcentrale, die vervolgens het uitbetaalde bedrag restitueert. Uiteindelijk wordt het overgrote deel van de verstrekte zegels weer ingeleverd. Tevens vloeit uit dit systeem voort dat achteraf bij inwisseling van de zegels het uit te betalen bedrag reeds vóór het tijdstip van verstrekking feitelijk voor rekening komt van de ondernemer die de zegels heeft verstrekt. Mede door de hiervoor genoemde reden kan de ondernemer daarom gebruik maken van de regeling die vermindering van btw toestaat.<sup>57</sup> De Staatssecretaris merkt met betrekking tot de door de zegelcentrale verrichte prestatie op dat de vergoeding enkel het bedrag is dat boven de nominale waarde van de zegels in rekening is gebracht. Het bedrag dat gelijk is aan de nominale waarde wordt immers gezien als een waarborgsom en hoort daarom niet tot de vergoeding.<sup>58</sup>

De regeling van artikel 20 Uitvoeringsbesluit Omzetbelasting wordt verduidelijkt doormiddel van een voorbeeld van het traditioneel zegelsysteem. De winkelier mag in dit systeem de vermindering toepassen in het tijdvak dat de zegels worden verstrekt.

Een ondernemer koopt 10.000 zegels bij de zegelcentrale.			
Deze zegels hebben elk een nominale waarde van €0,10:	$€0,1 * 10.000$	=	€ 1.000.
Verder hanteert de zegelcentrale een toeslag van €0,01:	$€0,01 * 10.000$	=	€ 100.
De te betalen btw door de ondernemer is dan 21% * toeslag:	$21% * €100$	=	€ 21.
<b>Het totaal te betalen bedrag is dan:</b>		=	<b>€ 1121.</b>

Vervolgens heeft de ondernemer een omzet van €30.000 (alleen 21% goederen) en 1000 zegels verstrekt.			
De verschuldigde btw is dan:	$€30.000 * 21%$	=	€ 6.300.
Hier komt de btw van de nominale waarde van de verstrekte zegels op in mindering:	$21/121 * €100$	=	(-) € 17,36.
Verder is er een aftrek van de toeslag:	$21% * €100$	=	(-) € 21.
<b>Het totaal te betalen bedrag is dan:</b>		=	<b>€ 6.261,64.</b>

<sup>57</sup> Besluit 5 november 2001, *Heffing van omzetbelasting ten aanzien van het verstrekken van zegels en waardebonnen*, CPP2001/2160M, V-N 2001/60.1 punt 2.2.

<sup>58</sup> Besluit 5 november 2001, *Heffing van omzetbelasting ten aanzien van het verstrekken van zegels en waardebonnen*, CPP2001/2160M, V-N 2001/60.1 punt 2.3.



Indien de ondernemer zegels verstrekt bij de verkoop van zowel hoog als laag belaste goederen, dan dient ter bepaling van de vermindering het bedrag van de verstrekte zegels in dezelfde verhouding te worden gesplitst.

Omzet: €30.000 (€20.000 aan 21% goederen en €10.000 aan 6% goederen) en 1000 zegels verstrekt.			
De verschuldigde btw is dan:	$€20.000 * 21\% + €10.000 * 6\%$	=	€ 4.800.
Vermindering:	$21/121 * 2/3 * €100 + 1/3 * 6/106 * €100$	=	(-) € 13,46.
Verder is er een aftrek van de toeslag:	$21\% * €100$	=	(-) € 21.
<b>Het totaal te betalen bedrag is dan:</b>		<b>=</b>	<b>€ 4765,54.</b>

### §3.5 Zegels en waardebonnen inwisselbaar tegen goederen

Zoals reeds in §3.2.1 vermeld, is in art. 21 Uitvoeringsbesluit OB nog een regeling opgenomen omtrent het afgeven van gratis zegels bij levering van een goed of dienst. Dit artikel regelt dat in geval er bij levering van een goed of dienst gratis zegels zijn verstrekt die inwisselbaar zijn voor goederen, zogenaamde premie-artikelen<sup>59</sup>, de belasting wordt berekend aan de hand van de hierna te bespreken regels. Verder blijkt uit artikel 21 lid 2 Uitvoeringsbesluit OB dat onder waardebonnen ook andere voorwerpen worden begrepen die een soortgelijke functie hebben. In het besluit van de Staatssecretaris is niets geregeld met betrekking tot de uitwerking van dit artikel. Uit commentaar<sup>60</sup> op het artikel kan opgemaakt worden dat de uitwerking van art. 20 lid 2 Uitvoeringsbesluit OB ook van toepassing is op art. 21 lid 2 Uitvoeringsbesluit OB.

Allereerst wordt op de totale vergoeding of de totale ontvangsten niks in aftrek gebracht voor de verstrekte waardebonnen. Vervolgens kunnen er ter zake van de levering van een goed tegen inlevering van de waardebonnen zich drie verschillende situaties voordoen, welke elk een verschillend tarief als gevolg hebben:

- a) Ingeval de goederen aan hetzelfde tarief zijn onderworpen als die waarbij de waardebonnen zijn verstrekt: dat tarief over de vergoeding zonder inbegrip van de waarde van de waardebonnen;

<sup>59</sup> Besluit 5 november 2001, *Heffing van omzetbelasting ten aanzien van het verstrekken van zegels en waardebonnen*, CPP2001/2160M, V-N 2001/60.1 punt 4.

<sup>60</sup> Vakstudie 06, *omzetbelasting- Uitvoeringsbesluit omzetbelasting 1968*, Art. 21 Gratis zegels (waardebonnen) tegen goederen, aant. 5.

- b) Ingeval de goederen aan 21% zijn onderworpen en de goederen waarbij de waardebonnen zijn verstrekt, aan 6%:  $21/121$  van het bedrag van de bijbetaling en  $(21/121 - 6/106)$  van de resterende winkelwaarde;
- c) Ingeval de goederen aan 6% zijn onderworpen en de goederen waarbij de waardebonnen zijn verstrekt, aan 21%:  $6/106$  van het bedrag van de bijbetaling, terwijl over de resterende winkelwaarde  $(21/121 - 6/106)$  aan belasting wordt teruggegeven.

Aan de hand een voorbeeld wordt de regeling verduidelijkt:

Stel een ondernemer verstrekt aan een consument een waardebon van €40, nadat deze afnemer voor €200 goederen heeft gekocht die tegen 6% belast zijn. Indien de goederen die bij het ontvangen van de bon aan hetzelfde tarief zijn onderworpen als de goederen waartegen de bon wordt ingewisseld, is de ondernemer geen btw verschuldigd over de waarde van de waardebonnen (€40). Verder betaalt de afnemer bij inwisseling van de bon €20 bij. Over de bijbetaling is de ondernemer wel btw verschuldigd. Als de afnemer dezelfde bon echter inwisselt voor goederen, die belast zijn met 21% btw, dient de ondernemer volgens sub 2 de btw als volgt af te dragen:

Afgedragen btw bij eerste aankoop:	$6/106 * €40$	=	€	2,26.
<b>Bij inwisseling verschuldigd:</b>				
Waardebon:	$(21/121 - 6/106) * €40$	=	€	4,68.
Bijbetaling:	$21/121 * €20$	=	€	3,47.
<b>Totaal verschuldigd:</b>	<b><math>21/121 * €60</math></b>	=	<b>€</b>	<b>10,41.</b>

Indien de bon echter is verstrekt bij aankoop van goederen die belast zijn met 21% btw en wordt ingewisseld voor goederen die belast zijn met 6% btw, dient volgens sub 3 een teruggaaf van betaalde belasting plaats te vinden over de waarde van de waardebon. De berekening is als volgt:

Afgedragen btw bij eerste aankoop:	$21/121 * €40$	=	€	6,94.
<b>Bij inwisseling verschuldigd:</b>				
Waardebon:	$6/106 * €40$	=	€	2,26.
Bijbetaling:	$6/106 * €20$	=	€	1,13.
				<b>€ 3,39.</b>
<b>Teruggave na inwisseling</b>	<b><math>(21/121 - 6/106) * €40</math></b>	=	<b>(-) €</b>	<b>4,68.</b>

### §3.6 Kortingskaarten

Verder bestaan er naast cadeaubonnen ook kortingskaarten, deze zijn inmiddels door de Staatssecretaris expliciet gescheiden van de cadeaubonnen. Deze scheiding vanwege een uitspraak van de Hoge Raad dat kortingskaarten op dezelfde wijze moeten worden behandeld als cadeaubonnen.<sup>61</sup> Dit wilde de Staatssecretaris niet en vandaar de aanpassing. Kortingskaarten geven de houder het recht om goederen en diensten met korting te verkrijgen. Daarnaast vertegenwoordigt een kortingskaart geen directe nominale waarde en is deze kaart niet inwisselbaar voor geld of producten. In de zaak Granton heeft het HvJ bepaald dat er geen sprake kan zijn van een financiële verplichting bij de verkoop van kortingskaarten. Anders dan de eerder besproken cadeaubonnen kwalificeren kortingskaarten niet als waardepapieren als bedoeld in art. 11 lid 1, onderdeel i, sub 2 wet OB 1968.<sup>62</sup> Dit heeft tot gevolg dat de verkoop c.q. uitgifte van kortingskaarten niet is vrijgesteld van btw-heffing.

Het hof van Justitie heeft bovendien ook uitspraak gedaan over de maatstaf van heffing bij kortingskaarten. In de zaak Argos<sup>63</sup> is bepaald dat van belang is of de verkoop van de bon heeft plaatsgevonden met of zonder korting. De maatstaf van heffing is immers het werkelijke bedrag dat de koper betaalt voor de kortingskaart. De korting moet hierdoor niet worden meegenomen in de maatstaf van heffing.<sup>64</sup>

Een voorbeeld van een gratis kortingsvoucher is een kortingskaart ter waarde van €20 die in te wisselen is bij een winkel. Bij aankoop van een product krijgt de houder van de kaart €20 korting op de normale aanschafprijs. Het product dat in de winkel voor €80 te koop staat, kan door het inwisselen van de kortingskaart worden gekocht voor €60. De consument die niet in het bezit is van een kortingskaart betaalt de normale aanschafprijs van €80.

De maatstaf van heffing bij van een product met een prijs van €80 is €80 aangezien dit de waarde is van de tegenprestatie die in rekening wordt gebracht. Door de kortingskaart in te leveren wordt de waarde met €20 verlaagd en is de maatstaf van heffing €60.

---

<sup>61</sup> Gerechtshof Amsterdam, nr. 94/4380, V-N 1998/37.10, 29 april 1997.

<sup>62</sup> HvJ, C-461/12 (Granton Advertising), 12 juni 2014.

<sup>63</sup> HvJ, C-288//94 (Argos), 24 oktober 1996.

<sup>64</sup> HvJ, C-461/12 (Granton Advertising), 12 juni 2014.

## §3.7 Telefoonkaarten

Naast zegels, waardebonnen en cadeaubonnen bestaat er in Nederland nog een categorie vouchers, namelijk de telefoonkaarten. Hierbij gaat het niet alleen om telefoonkaarten waarmee getelefoneerd kan worden, maar ook telefoonkaarten die gebruikt worden om gebruik te maken van internet. Een telefoonkaart wordt omschreven als een kaart waarmee de afnemer een (bel)tegoed bij een telecombedrijf kan opwaarderen of activeren, waarbij het beltegoed is gekoppeld aan een bepaalde geldswaarde. De definitie moet ruim worden opgevat, niet alleen in de fysieke vorm of in de elektronische vorm, maar elke andere vormen van vastlegging van een van tevoren betaald (bel)tegoed.<sup>65</sup> In het telefoonkaartenbesluit wordt onderscheid gemaakt tussen een single-purpose telefoonkaart en een multi-purpose telefoonkaart. Tevens wordt onderscheid gemaakt tussen rechtstreekse verkoop door het telecombedrijf aan de klant en verkoop via distributeurs.

### §3.7.1 Single-purpose telefoonkaart

Een single-purpose telefoonkaart is een telefoonkaart die nagenoeg uitsluitend kan worden gebruikt voor telecommunicatiediensten.<sup>66</sup> Een telecommunicatiedienst verleent het recht om gebruik te maken van de infrastructuur van het telecombedrijf.<sup>67</sup>

De maatstaf van heffing voor deze single-purpose telefoonkaarten is het bedrag dat door het telecombedrijf in rekening is gebracht aan de afnemer. Indien er geen tussenpersoon is tussen het telecombedrijf en de klant zal de maatstaf van heffing doorgaans de nominale waarde van de verkochte telefoonkaart zijn. Indien de telefoonkaart niet of niet geheel gebruikt is door de klant, leidt dit niet tot een recht op teruggaaf van btw.<sup>68</sup>

Voor de btw wordt de verkoop van single-purpose telefoonkaarten niet langer aangemerkt als een vooruitbetaling voor het verrichten van telecommunicatiediensten, maar enkel als het verrichten van telecommunicatiediensten.<sup>69</sup> Het moment van verschuldigheid is voor de btw

---

<sup>65</sup> Besluit 25 januari 2013, *Heffing van omzetbelasting ten aanzien van telefoonkaarten en mobiele telefoonabonnementen*, BLKB2013/82M, staatscourant 2013/2452, punt 1,1.

<sup>66</sup> Besluit 25 januari 2013, *Heffing van omzetbelasting ten aanzien van telefoonkaarten en mobiele telefoonabonnementen*, BLKB2013/82M, staatscourant 2013/2452, punt 1.

<sup>67</sup> HvJ, C-520/100 (Lebara), 3 mei 2012.

<sup>68</sup> Besluit 25 januari 2013, *Heffing van omzetbelasting ten aanzien van telefoonkaarten en mobiele telefoonabonnementen*, BLKB2013/82M, staatscourant 2013/2452, punt 2.1.

<sup>69</sup> Besluit 25 januari 2013, *Heffing van omzetbelasting ten aanzien van telefoonkaarten en mobiele telefoonabonnementen*, BLKB2013/82M, staatscourant 2013/2452, punt 1.

dan ook het moment dat de telecommunicatiedienst wordt verricht of het moment dat de vooruitbetaling voor deze telecommunicatiedienst wordt ontvangen.

### §3.7.2 Multi-purpose telefoonkaart

Een multi-purpose telefoonkaart kan zowel voor telecommunicatiediensten worden gebruikt als voor andere prestaties, waaronder gebruikmaken van internet. Waar het verschil is met de single-purpose telefoonkaart is dat bij de multi-purpose telefoonkaart op moment dat de verkoop plaatsvindt niet alle benodigde elementen van de belastbare feiten bekend zijn en de verschuldigde belasting over de te verrichten prestaties niet kan worden bepaald.<sup>70</sup> Aangezien deze in de toekomst kunnen plaatsvinden.<sup>71</sup>

De maatstaf van heffing van een multi-purpose telefoonkaart is het bedrag waarmee het tegoed voor de telecommunicatiediensten en andere prestaties worden afgewaardeerd. Dit mag uiteindelijk niet meer bedragen dan het bedrag dat van de afnemer is ontvangen voor de telefoonkaart.<sup>72</sup>

De verschuldigdheid van btw ontstaat bij multi-purpose telefoonkaarten pas op het moment dat het tegoed wordt gebruikt om de telecommunicatiedienst of een andere prestatie te betalen. Een telecombedrijf dient btw te voldoen over de daadwerkelijk door hem verrichte telecommunicatiediensten en andere belaste prestaties. Over tegoed dat is komen te vervallen, is geen btw verschuldigd.<sup>73</sup>

### §3.8 Conclusie.

Het gemis aan harmonisatie is duidelijk merkbaar in de Nederlandse wet omtrent vouchers. De Nederlandse wetgever heeft zelf regels voor specifieke soorten vouchers bedacht, dit heeft geleid tot een complex systeem. Mijns inziens is deze wetgeving op sommige plekken ongelukkig en ingewikkeld geformuleerd wat ertoe heeft geleid dat de huidige wetgeving

---

<sup>70</sup> Besluit 25 januari 2013, *Heffing van omzetbelasting ten aanzien van telefoonkaarten en mobiele telefoonabonnementen*, BLKB2013/82M, staatscourant 2013/2452, punt 1.1.

<sup>71</sup> G-J. van Bruggen en C. Frencken, *Het geactualiseerde btw-besluit over telecomvouchers*, BtwBrief 2013/74, p.1.

<sup>72</sup> Besluit 25 januari 2013, *Heffing van omzetbelasting ten aanzien van telefoonkaarten en mobiele telefoonabonnementen*, BLKB2013/82M, staatscourant 2013/2452, punt 2.2.

<sup>73</sup> Besluit 25 januari 2013, *Heffing van omzetbelasting ten aanzien van telefoonkaarten en mobiele telefoonabonnementen*, BLKB2013/82M, staatscourant 2013/2452, punt 2.2.

omtrent vouchers voor onduidelijkheid zorgt. Deze onduidelijkheid geldt voor Nederland, maar op Europees niveau is dit ook niet geheel ondenkbaar. Aangezien er geen uniforme Europese wetgeving omtrent vouchers in werking is getreden, hebben lidstaten elk hun eigen wet- en regelgeving voor de btw-behandeling van vouchers.

## §4. Wetswijziging

### §4.1 Inleiding

Zoals eerder benoemd heeft de Europese raad van ministers onder Nederlands voorzitterschap op 27 juni 2016 een nieuwe richtlijn aangenomen.<sup>74</sup> Uiterlijk 31 december 2018 moeten alle lidstaten deze wijziging in hun wet implementeren en worden vouchers vanaf 1 januari 2019 behandeld volgens de nieuwe Richtlijn voor de btw. Nederland heeft deze regels geïmplementeerd in de wetswijziging<sup>75</sup>, welke met ingang van 1 januari 2019 in werking zal treden. In dit hoofdstuk wordt deze wetswijziging omtrent de btw-behandeling van vouchers toegelicht. Hierbij wordt ingegaan op wat de definitie van een vouchers is, welke verschillende soorten vouchers er zijn, wat het moment van heffing is en wat de maatstaf van heffing is. Vervolgens worden de aanpassingen aan de huidige besluiten nader toegelicht en tot slot wordt beschreven of dit voorstel problemen met zich meebrengt.

### §4.2 Definitie van de voucher

De huidige wetgeving zal met ingang van 1 januari 2019 op een paar punten worden gewijzigd. Deze wijzigingen zorgen ervoor dat er een definitie van een voucher wordt opgenomen in de wet OB 1968. Tevens wordt een onderscheid gemaakt tussen verschillende soorten vouchers. Aan het definitie-artikel 2a wet OB 1968 worden aan het eerste lid, drie onderdelen toegevoegd, luidende:

- t. voucher: een instrument ten aanzien waarvan de verplichting bestaat dat instrument als tegenprestatie of gedeeltelijke tegenprestatie voor goederenleveringen of diensten te aanvaarden en waarbij de te verrichten goederenleveringen of diensten, of de identiteit van de potentiële verrichters ervan, vermeld staan op het instrument zelf of in de bijbehorende documentatie, inclusief de voorwaarden voor het gebruik van het instrument;
- u. voucher voor enkelvoudig gebruik: een voucher waarbij de plaats van de goederenlevering of dienstverrichting waarop de voucher betrekking heeft, alsmede het

---

<sup>74</sup> Richtlijn (EU) 2016/1065 van de Raad van 27 juni 2016 tot wijziging van Richtlijn 2006/112/EG wat de behandeling van vouchers betreft (PbEU L 177).

<sup>75</sup> Wijziging van de Wet op de omzetbelasting 1968 (btw-behandeling van vouchers), Kamerstuk: voorstel van de wet, 7 juli 2017.

bedrag van de over die goederen of diensten verschuldigde belasting, bekend zijn op het tijdstip van uitgifte van de voucher;

- v. voucher voor meervoudig gebruik: alle vouchers, uitgezonderd vouchers voor enkelvoudig gebruik.<sup>76</sup>

Vaak heeft een voucher een achterliggend promotioneel of commercieel doel, bijvoorbeeld de verkoop van een bepaald goed stimuleren of de betaling van dit goed vergemakkelijken. Tevens is de uitgifte van vouchers een manier om klantenbinding te realiseren. Klanten krijgen vouchers doorgaans door deze te kopen, maar bepaalde aanbieders kunnen vouchers ook gratis uitgeven aan haar klanten.

De voucher kent in de praktijk vele vormen. Een voucher wordt in de nieuwe regels gedefinieerd, conform de voucherrichtlijn, als een instrument ter zake waarvan de verplichting bestaat om het als gehele of gedeeltelijke tegenprestatie te aanvaarden voor bepaalde goederenleveringen of diensten. Daarbij moet uit de bijbehorende documentatie blijken om welke goederenleveringen of diensten het gaat, dan wel wie potentieel tegen inwisseling van de voucher goederenleveringen of diensten moet verrichten.<sup>77</sup>

Een voucher wordt als gehele tegenprestatie voor een te verrichten goederenlevering of dienst beschouwd, indien er geen aanvullende betaling nodig is. Een voorbeeld hiervan is de inwisseling van een voucher voor een hotelovernachting. Tevens is het mogelijk dat een voucher als tegenprestatie kan gelden voor meerdere afzonderlijke prestaties, zoals een voucher waarmee zowel een reis met het openbaar vervoer gemaakt kan worden als toegang wordt verleend tot een museum. In dit geval dient de voucher als gehele tegenprestatie voor de beiden diensten, maar wordt de voucher niet in één keer volledig gebruikt. Eerst dient de voucher als tegenprestatie voor de reis met het openbaar vervoer en vervolgens als tegenprestatie voor het museumbezoek. Een ander voorbeeld waarbij een voucher niet in één keer volledig wordt gebruikt is een telefoonkaart met een prepaid beltegoed van €20 dat gedeeltelijk, voor bijvoorbeeld €4, wordt gebruikt voor het voeren van een telefoongesprek. Een voucher wordt als gedeeltelijk tegenprestatie voor een te verrichten goederenlevering of dienst beschouwd, indien een aanvullende betaling nodig is. Een voorbeeld hiervan is een

---

<sup>76</sup> Wijziging van de Wet op de omzetbelasting 1968 (btw-behandeling van vouchers), Kamerstuk: voorstel van de wet, 7 juli 2017, voorstel van de wet I, p1.

<sup>77</sup> Wijziging van de Wet op de omzetbelasting 1968 (btw-behandeling van vouchers), Kamerstuk: voorstel van de wet, 7 juli 2017, memorie van toelichting I.3, p6.



bon van € 10, die een consument kan inwisselen in een winkel voor een of meerdere producten die in totaal € 10 kosten. Koopt de consument slechts voor €10, dan wordt de voucher beschouwd als een gehele tegenprestatie voor de goederen. Indien de consument echter één product van € 15 uitkiest, dient de voucher als gedeeltelijke tegenprestatie voor dit product. De consument moet immers een aanvullende betaling van € 5 doen om het product te verkrijgen. Deze aanvullende betaling kan hij doen door middel van een andere voucher of in geld.<sup>78</sup>

De nieuwe definitie van een voucher zorgt ervoor dat er een verschil wordt gevormd tussen vouchers enerzijds en instrumenten die uitsluitend voor betaling dienen (hierna: algemene betaalmiddelen) anderzijds, bijvoorbeeld een creditcard. Een duidelijk onderscheid tussen deze twee instrumenten wordt vereist door de neutraliteit van de btw, aangezien de btw-behandeling van vouchers kan verschillen in vergelijking met de algemene betaalmiddelen. Afhankelijk van de soort voucher, wordt bij gebruik van een vouchers btw geheven bij de uitgifte of verkoop van de voucher of op het moment dat de voucher wordt gebruikt. Dit zorgt ervoor dat input btw met betrekking tot een voucher, zoals ontwerp en drukkosten, in beginsel in aanmerking kan komen voor aftrek van voorbelasting. De btw-behandeling is anders voor algemene betaalmiddelen, zoals een creditcard, waarmee goederen of diensten worden gekocht. De in rekening gebrachte provisie door de uitgever van de creditcard betreft een betaaldienst die is vrijgesteld van btw.<sup>79</sup> Dit heeft tot gevolg dat de uitgever van de creditcard geen aftrekrecht heeft op de voorbelasting, bijvoorbeeld op inkoop- of productiekosten, die rust op de creditcard.

De nieuwe regels zijn uitsluitend gericht op vouchers die inwisselbaar zijn voor goederen of diensten. Vouchers die de houder niet het recht geven op het ontvangen van goederen of diensten, maar slechts het recht geven op korting, de zogeheten kortingskaarten, vallen niet onder deze nieuwe regels. De nieuwe regels zijn dus niet van toepassing op bijvoorbeeld een gratis voucher met een waarde van € 10 die met een bijbetaling van € 15 kan worden ingewisseld voor een product. Dergelijke vouchers worden door de uitgever in dit voorbeeld gepresenteerd alsof ze onderdeel vormen van de betaling, maar zijn in werkelijkheid kortingskaarten. De consument krijgt bij inwisseling van deze voucher € 10 korting op de

---

<sup>78</sup> Wijziging van de Wet op de omzetbelasting 1968 (btw-behandeling van vouchers), Kamerstuk: voorstel van de wet, 7 juli 2017, memorie van toelichting II, p15-16.

<sup>79</sup> Art 11, lid 1, onderdeel j. wet OB 1968.

aanschafprijs van € 25. Dat is niet anders in het geval de consument € 2,50 voor deze voucher heeft moeten betalen. Het karakter van de voucher blijft een kortingskaart: de consument krijgt per saldo (€ 10 - € 2,50 ) een korting van € 7,50 op de aanschafprijs van € 25.<sup>80</sup> Deze kortingen vormen geen onderdeel van de tegenprestatie voor de goederen of diensten, maar geven slechts recht op een lagere verschuldigde tegenprestatie.

Verder geeft de Staatssecretaris aan dat het mogelijk is dat vouchers in de praktijk meer kenmerken zullen krijgen die algemene betaalmiddelen ook hebben. Voor dit soort vouchers moet dan van geval tot geval worden getoetst of er nog wordt voldaan aan de definitie van een voucher. Een voucher blijft als voucher worden aangemerkt, zo lang de betalingen waarvoor de voucher gebruikt kan worden betrekking hebben op een beperkt aantal goederen of diensten of als vooraf de identiteit van de aanbieders van de goederen of diensten bekend is. Zo kan bijvoorbeeld een bon die kan worden ingewisseld voor diverse goederen of diensten in alle winkels van een bepaald winkelcentrum aan de definitie van een voucher voldoen. Ook wordt het voorbeeld gegeven van een telefoonkaart met een prepaidtegoed dat is gekoppeld aan een mobiele telefoon, waarmee gebeld kan worden, maar waarmee bijvoorbeeld ook een donatie kan worden gedaan aan een goed doel. Verder wordt nog de situatie geschetst in het geval dat het tegoed kan worden gebruikt voor de aankoop van alle goederen of diensten bij elke leverancier. In deze situatie valt het betaalmiddel niet meer onder de definitie van een voucher, als voorbeeld geeft de Staatssecretaris een creditcard uitgegeven door een warenhuis.<sup>81</sup>

### §4.3 Soorten vouchers

In het wetsvoorstel wordt ook een onderscheid gemaakt tussen vouchers voor enkelvoudig en meervoudig gebruik. Hierbij is van belang of er voldoende informatie beschikbaar is op het moment van uitgifte van de voucher om te kunnen bepalen waar en hoeveel belasting er geheven moet worden.

---

<sup>80</sup> Wijziging van de Wet op de omzetbelasting 1968 (btw-behandeling van vouchers), Kamerstuk: voorstel van de wet, 7 juli 2017, memorie van toelichting II, p16.

<sup>81</sup> Wijziging van de Wet op de omzetbelasting 1968 (btw-behandeling van vouchers), Kamerstuk: voorstel van de wet, 7 juli 2017, memorie van toelichting I.3, p7.

#### §4.3.1 Vouchers voor enkelvoudig gebruik

Een vouchers is voor enkelvoudig gebruik, indien op het moment van uitgifte of verkoop van de voucher bekend is in welke lidstaat deze zal worden ingeleverd en hoeveel btw verschuldigd is. De btw bij vouchers voor enkelvoudig gebruik zal worden geheven op moment van uitgifte en bij elke doorverkoop van de voucher.

Veelal zullen vouchers voor enkelvoudig gebruik betrekking hebben op één specifieke prestatie. Zo is bijvoorbeeld een bon die bij een bioscoop in Nederland kan worden ingewisseld een voucher voor enkelvoudig gebruik. Immers op het moment van uitgifte is bekend dat de onderliggende prestatie in Nederland belast zal worden en tegen het verlaagde btw-tarief van 6%. Daarentegen kan het ook voorkomen dat een voucher voor enkelvoudig gebruik voor meer dan één prestatie wordt gebruikt. Een voorbeeld is een bon die zowel voor de bioscoop als voor een attractiepark in Nederland kan worden gebruikt, beide belast in Nederland tegen het verlaagde btw-tarief. Deze bon blijft een voucher voor enkelvoudig gebruik aangezien op het moment van uitgifte de btw-behandeling van de onderliggende prestaties bekend is. Zoals ook later in de paragraaf over vervoerbewijzen, toegangskaartjes en dergelijke nog beschreven wordt, worden deze soort kaarten voor de toepassing van deze wet aangemerkt als vouchers voor enkelvoudig gebruik.<sup>82</sup>

Voor de maatstaf van heffing moet worden bepaald over welk bedrag btw moet worden berekend op het moment waarop de btw verschuldigd wordt. De maatstaf van heffing voor een voucher voor enkelvoudig gebruik is het bedrag dat betaald is door de consument verminderd met de in dat bedrag begrepen btw. Ook is het mogelijk dat vouchers worden doorverkocht in een keten. Ter zake van elke verkoop van deze vouchers in de keten wordt btw geheven. De maatstaf van heffing zal telkens gevormd worden door de vergoeding die wordt betaald. Ieder die een dergelijke voucher uitgeeft of doorverkoopt zal 21/121 of 6/106 aan btw moeten voldoen. De btw wordt verschuldigd op het moment van verkoop van de voucher.<sup>83</sup>

Als kanttekening kan nog geplaatst worden dat het in sommige gevallen lastig is te bepalen of er sprake is van een voucher voor enkelvoudig of meervoudig gebruik. Neem

---

<sup>82</sup> Wijziging van de Wet op de omzetbelasting 1968 (btw-behandeling van vouchers), Kamerstuk: voorstel van de wet, 7 juli 2017, memorie van toelichting II, p16.

<sup>83</sup> Wijziging van de Wet op de omzetbelasting 1968 (btw-behandeling van vouchers), Kamerstuk: voorstel van de wet, 7 juli 2017, memorie van toelichting I.3, p7-8.

afstandsverkopen als voorbeeld: Stel dat een Franse particulier een voucher koopt om te besteden in een Duitse webshop. In beginsel is daarover Mehrwertsteuer (Duitse btw) verschuldigd. Wat als de Duitse webshop in Frankrijk de drempel voor afstandsverkopen heeft geslecht? In dat geval is TVA (Franse btw) verschuldigd. Kortom, kunnen we zeggen dat de plaats van dé goederenlevering bij de uitgifte van vouchers altijd bekend is? Nee. Is hiermee per definitie geen sprake van een voucher voor enkelvoudig gebruik? Nee, ook niet.<sup>84</sup> De voucher voldoet in beginsel immers aan de eisen van een voucher voor enkelvoudig gebruik, maar door de drempel van afstandsverkopen is op voorhand niet bekend in welke lidstaat btw verschuldigd zal zijn. Naar mijn mening is het verstandig om een bepaling op te nemen om de twijfel bij vouchers in afstandsverkoopsituaties weg te nemen.

#### §4.3.2 Vouchers voor meervoudig gebruik

Vouchers voor meervoudig gebruik zijn alle vouchers, uitgezonderd vouchers voor enkelvoudig gebruik. Deze soort voucher kan dus worden gezien als een restcategorie. Concreet is een voucher voor meervoudig gebruik, indien op het moment van uitgifte nog niet bekend is in welke lidstaat btw of hoeveel btw verschuldigd zal zijn. Doorverkoop en uitgifte van deze vouchers blijft hierdoor buiten btw-heffing. Deze heffing vindt in dit geval pas plaats op het moment dat de vouchers worden ingewisseld tegen goederen of diensten. Meestal zullen dit soort vouchers betrekking hebben op twee of meer prestaties. Zo is bijvoorbeeld een telefoonkaart een voucher voor meervoudig gebruik wanneer het prepaidtegoed behalve voor telefoneren, in Nederland belast tegen het btw-tarief van 21%, ook gebruikt kan worden voor het betalen van een buskaartje, in Nederlands belast tegen het btw-tarief van 6%. Immers is op het moment van uitgifte nog niet bekend voor welke van de twee prestaties de telefoonkaart gebruikt zal worden. Hierdoor is het op moment van uitgifte of verkoop van deze voucher ook nog onbekend welk btw-tarief van toepassing zal zijn op het moment dat de voucher wordt ingewisseld.<sup>85</sup>

De Staatssecretaris geeft aan dat de uitgifte en doorverkoop van vouchers voor meervoudig gebruik buiten btw-heffing blijft. Hierdoor ontstaat onduidelijkheid voor de producent van dergelijke vouchers, want wat heeft dit voor invloed voor de aftrek van voorbelasting voor de

---

<sup>84</sup> Inwisselbaar succes, Uitvergroot: Column door Marco Gomes Vale Viga, 5 juli 2016, V-N 2016/35.0.

<sup>85</sup> Wijziging van de Wet op de omzetbelasting 1968 (btw-behandeling van vouchers), Kamerstuk: voorstel van de wet, 7 juli 2017, memorie van toelichting II, p16-17.

producent? Moet de producent een pro rata toepassen om zijn aftrek van voorbelasting te bepalen, omdat hij wellicht een onbelast deel aan omzet heeft?<sup>86</sup>

Voor vouchers voor meervoudig gebruik is het moment van verschuldigdheid het moment van gebruik of inwisseling van de voucher voor de geleverde goederen of diensten. Indien deze vouchers in een keten worden verkocht, wordt de btw eenmalig geheven bij levering van de goederen of diensten waarvoor de voucher wordt ingewisseld. Er zijn nieuwe regels gesteld voor de maatstaf van heffing, indien mogelijk sluit deze aan bij het bedrag dat door de consument is betaald bij aankoop van de voucher en zo niet dan de monetaire waarde die de voucher vertegenwoordigt.<sup>87</sup>

#### §4.3.3 Distributeurs

Het is gebruikelijk dat bij de verspreiding van vouchers wordt gewerkt met distributeurs. Bij vouchers voor enkelvoudig gebruik is elke levering binnen de keten belast met btw. In art. 28zi van het wetsvoorstel zijn de regels opgenomen omtrent distributeurs bij vouchers voor meervoudig gebruik. Elke doorlevering van vouchers voor meervoudig gebruik binnen een keten blijft buiten de btw-heffing. Distributeurs van deze vouchers worden, volgens lid 2, echter wel geacht andere diensten te verrichten welke belast zijn met btw, zoals verspreidingsdiensten en/of promotionele activiteiten. De door een distributeur behaalde marge op de (door)verkoop van de voucher wordt steeds als een vergoeding voor een (belaste) distributiedienst aangemerkt. De maatstaf van heffing voor de distributiedienst bedraagt het verschil tussen de nominale waarde van de voucher en de door de distributeur betaalde prijs, minus de daarin inbegrepen btw.

Indien meer wordt ontvangen dan de nominale waarde van een voucher voor meervoudig gebruik volgt uit de toelichting op de voucherrichtlijn dat het bedrag dat de nominale waarde te boven gaat een betaling vormt waarover de distributeur btw moet afdragen. Als een voucher voor meervoudig gebruik onder de nominale waarde wordt verkocht, behoeft de maatstaf van heffing niet te worden aangepast. In dat geval zal de distributeur immers verlies

---

<sup>86</sup> Wetsvoorstel btw-behandeling vouchers ingediend bij Tweede Kamer, 16 augustus 2017, V-N 2017/39.18, aantekening bij: memorie van toelichting I.3.

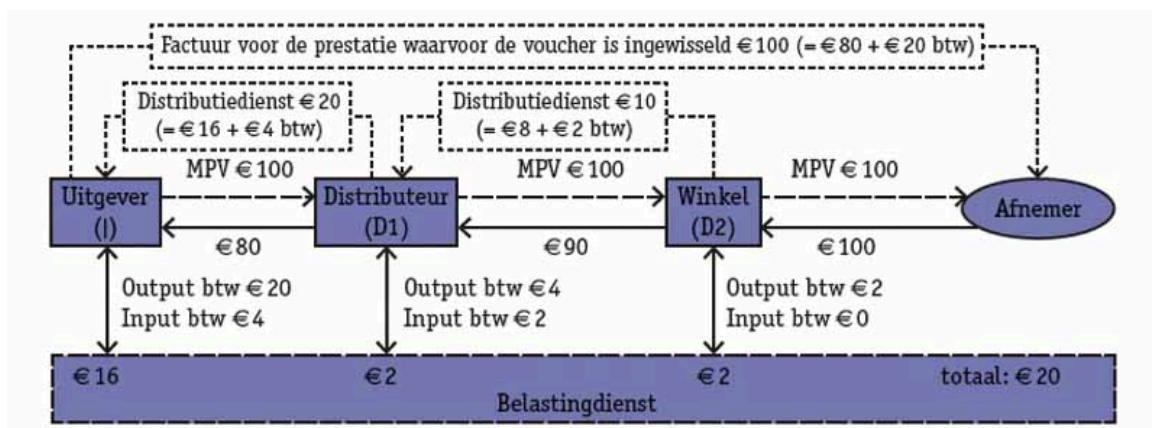
<sup>87</sup> Wijziging van de Wet op de omzetbelasting 1968 (btw-behandeling van vouchers), Kamerstuk: voorstel van de wet, 7 juli 2017, memorie van toelichting I.3, p7-8.

leiden. In de praktijk zal het regelmatig voorkomen dat vouchers voor meervoudig gebruik worden ingewisseld bij een andere belastingplichtige dan de uitgever de vouchers.

Aan de hand van een voorbeeld wordt de regeling toegelicht:

Stel een distributeur (D1) koopt bij een uitgever (I) een voucher voor meervoudig gebruik met een nominale waarde van €100 voor €80 en verkoopt deze voor €90 door aan een winkel (D2), dan wordt geacht een fictieve distributiedienst te hebben plaatsgevonden van €20 (inclusief btw) aan de uitgever van de voucher. Dit kan verwarring in de hand werken, omdat de distributeur voor deze dienst een factuur moet uitreiken waarop hij feitelijk niets ontvangt. Daardoor lijkt het dat hij de btw zelf moet betalen, terwijl dat feitelijk niet zo is. Onderstaand plaatje kan het systeem illustreren. Het lijkt alsof D1 voor €80 inkoopt en voor €90 verkoopt met als resultaat €10. Maar omdat de vergoeding voor de distributiedienst is gedefinieerd inclusief btw (tarief in dit voorbeeld: 25%), is de netto-opbrengst voor hem €8. Hij moet immers per saldo €2 btw afdragen, terwijl hij geen btw-bedrag van de afnemer van de distributiedienst (verkoper van de voucher) ontvangt. Die btw moet hij halen uit het resultaat van de aan- en verkoop.

Vanuit het oogpunt van de btw-systematiek klopt het model in een binnenlandse situatie, want de uitgever/dienstverlener zal bij inwisseling van de voucher uiteindelijk per saldo €16 btw afdragen (de btw begrepen in het bedrag van €80 dat hij bij verkoop van de voucher ontving).<sup>88</sup>



<sup>88</sup> Mr. S. Van der Hoeven en drs. T. Braakman, WFR 2013/1257, 22 oktober 2013, De toekomstige btw-behandeling van vouchers: alles helder?, §2.3.

<sup>89</sup> Mr. S. Van der Hoeven en drs. T. Braakman, WFR 2013/1257, 22 oktober 2013, De toekomstige btw-behandeling van vouchers: alles helder?, §2.3.

#### §4.3.4 Niet ingewisselde vouchers

Wanneer vouchers door de consument niet worden ingewisseld tijdens de geldigheidsperiode, verliezen deze doorgaans hun waarde. Dit heeft tot gevolg dat bij een voucher voor enkelvoudig gebruik de uitgever geen recht op teruggaaf heeft van de btw die in de aankoopprijs van de voucher is begrepen.

Daar waar de consument een voucher voor meervoudig gebruik bezit, is hem bij de aanschaf van die voucher geen btw in rekening gebracht en is bij het ongebruikt laten van de voucher een teruggave van btw niet aan de orde. Er heeft ter zake van deze niet ingewisselde voucher ook geen belaste goederenlevering of dienst plaatsgevonden waarvoor een ondernemer btw verschuldigd is geworden.

### §4.4 Veranderingen op bestaande regelgeving

#### §4.4.1 Vervoerbewijzen, toegangskarten en dergelijke

Onder de bestaande regelgeving worden vervoerbewijzen, toegangskarten en dergelijke gezien als een vooruitbetaling van diensten en is btw verschuldigd op het moment van aankoop. Volgens de nieuwe regels zal er in dit opzicht weinig veranderen, aangezien vervoerbewijzen en toegangskarten onder de definitie van vouchers voor enkelvoudig gebruik vallen. Hierdoor worden ze als zodanig in de heffing betrokken op het moment van aankoop. Indien er in een keten wordt verkocht, is over elke transactie btw verschuldigd, net zoals de huidige regelgeving. Echter is er nog wel onduidelijkheid over wat precies onder “en dergelijke” wordt begrepen.<sup>90</sup>

#### §4.4.2 Wijziging uitvoeringsbesluit omzetbelasting

In artikel 20 en 21 van het uitvoeringsbesluit omzetbelasting 1968 zijn zoals eerder besproken bepalingen opgenomen met betrekking tot de btw-heffing bij bepaalde zegels en waardebonnen. Deze worden in het spraakgebruik ook wel aangeduid als vouchers. Hierbij gaat artikel 20 over situaties waarbij gratis zegels of waardebonnen worden verstrekt, bij levering van goederen of diensten, die kunnen worden ingewisseld tegen geld of geldswaardige papieren. Voor de toepassing van de bepalingen in art 20 zijn bij het

---

<sup>90</sup> Wijziging van de Wet op de omzetbelasting 1968 (btw-behandeling van vouchers), Kamerstuk: voorstel van de wet, 7 juli 2017, memorie van toelichting I.3, p8-9.

zegelbesluit nadere regels gesteld. In het wetsvoorstel is geen concrete aanpassing voor dit artikel beschreven. De Staatssecretaris merkt wel op dat dit artikel wellicht in de toekomst moeten worden aangepast.

Artikel 21 gaat over situaties waarin een ondernemer bij levering van een goed zegels of waardebonnen verstrekt, die bij hem of bij een andere ondernemer inwisselbaar zijn tegen goederen, eventueel met bijbetaling. De Staatssecretaris merkt op dat het artikel moet worden aangepast, aangezien de genoemde zegels en waardebonnen die verstrekt worden in een aantal gevallen zonder bijbetaling inwisselbaar zijn tegen goederen. Volgens de nieuwe regels is er in dit geval sprake van vouchers, hierdoor moet artikel 21 in ieder geval aangepast worden.<sup>91</sup> In het concept van de aanpassing van het Uitvoeringsbesluit OB 1968<sup>92</sup> wordt aangegeven dat, aan artikel 21 een derde lid wordt toegevoegd, luidende:

Als waardebonnen als bedoeld in het eerste en tweede lid worden niet aangemerkt:

- a. waardebonnen die ten tijde van de verstrekking kwalificeren als een voucher als bedoeld in artikel 2a, eerste lid, onderdeel t, van de wet;
- b. waardebonnen die alleen gezamenlijk met andere waardebonnen kunnen kwalificeren als een voucher als bedoeld in artikel 2a, eerste lid, onderdeel t, van de wet.

Hier wordt duidelijk onderscheid gemaakt tussen waardebonnen en vouchers, indien waardebonnen immers wel als voucher kwalificeren worden zij niet meer als waardebonnen aangemerkt. Naar mijn mening dient de Staatssecretaris tevens duidelijkheid te verschaffen voor zegels en waardebonnen, als bedoeld in artikel 20. Kijkend naar de conceptaanpassing lijkt mij eenzelfde aanpassing aan artikel 20 gewenst, zodat ook deze zegels niet kwalificeren als vouchers als bedoeld in artikel 2a, eerste lid, onderdeel t, van de wet. Aangezien zegels en waardebonnen die inwisselbaar zijn voor geld of geldwaardige papieren naar mijn mening niet kwalificeren als een voucher, omdat deze niet als tegenprestatie dienen voor goederen of diensten.

---

<sup>91</sup> Wijziging van de Wet op de omzetbelasting 1968 (btw-behandeling van vouchers), Kamerstuk: voorstel van de wet, 7 juli 2017, memorie van toelichting I.4, p9-10.

<sup>92</sup> [https://www.eerstekamer.nl/overig/20180206/concept\\_van\\_de\\_aanpassing\\_van\\_het/document](https://www.eerstekamer.nl/overig/20180206/concept_van_de_aanpassing_van_het/document)  
Concept van de aanpassing van het Uitvoeringsbesluit OB 1968 in verband met het wetsvoorstel btw-behandeling van vouchers, Eerste Kamer, 6 juni 2018.



#### §4.4.3 Wijziging cadeaubonnenbesluit

Zoals in hoofdstuk 3 is toegelicht, geven cadeaubonnen de houder het recht deze als betaling te geven voor de aankoop van goederen en diensten. Voorbeelden van dit soort cadeaubonnen zijn boekenbonnen, CD-bonnen en bioscoopbonnen. Cadeaubonnen hebben nu het karakter van waardepapieren als in artikel 11, eerste lid, onderdeel i, 2°, van de Wet OB 1968. Dit zorgt er automatisch voor dat de volgens het artikel vrijgestelde handelingen inzake waardepapieren, ook van toepassing zijn op diezelfde handelingen met betrekking tot cadeaubonnen. Onder deze handelingen valt bijvoorbeeld de uitgifte of verkoop en de aanmaak van cadeaubonnen, al deze handelingen vallen onder de btw-vrijstelling.

Volgens het wetsvoorstel zullen dit soort cadeaubonnen kwalificeren als voucher, waardoor op deze cadeaubonnen de nieuwe regels van vouchers van toepassing zullen zijn. Dit heeft tot gevolg dat de btw-behandeling op dit vlak op een aantal punten zal wijzigen.

Door het feit dat een cadeaubon als voucher zal kwalificeren, zal deze niet langer als waardepapier gezien worden. Een voucher wordt immers gekenmerkt als “een instrument ten aanzien waarvan de verplichting bestaat dat instrument als tegenprestatie of gedeeltelijke tegenprestatie voor leveringen of diensten te aanvaarden”. Dit heeft tot gevolg dat handelingen inzake cadeaubonnen dezelfde regels volgen als handelingen inzake vouchers, zoals het distribueren van vouchers, en deze zijn belast met btw. Dit heeft voor de uitgever van de cadeaubon een voordeel, want hij heeft hierdoor recht op aftrek van voorbelasting<sup>93</sup>.

Onder de huidige wetgeving is de btw altijd pas verschuldigd op het moment van gebruik van de cadeaubon. In vergelijking met de nieuwe regels kan btw ook verschuldigd zijn, afhankelijk van de aard van de cadeaubon, op het moment van uitgifte of verkoop. Dit laatste is het geval indien de cadeaubon kwalificeert als een voucher voor enkelvoudig gebruik. Als de cadeaubon echter als voucher voor meervoudig gebruik kwalificeert, is net als in de huidige regelgeving btw verschuldigd op het moment dat de cadeaubon wordt ingewisseld.

Tevens zijn er ook gevolgen voor de maatstaf van heffing. Zoals eerder is beschreven worden vouchers voor enkelvoudig gebruik belast op het moment van verkoop of uitgifte en bij iedere doorverkoop. Volgens de huidige wetgeving wordt aangesloten bij art 8. wet OB 1968.<sup>94</sup> Bij

---

<sup>93</sup> Art. 15 wet OB 1968.

<sup>94</sup> Besluit 30 december 1999, *Besluit heffing van omzetbelasting met betrekking tot cadeaubonnen*, VB 99/2649, V-N 2000/6.15 paragraaf 3.

berekening van de verschuldigde belasting geldt als vergoeding dan de nominale waarde van de cadeaubon, ofwel het bedrag dat op de bon staat vermeld. Dit bedrag wordt eventueel nog verminderd met het bedrag dat als wisselgeld aan de klant wordt teruggeven of als de klant bijbetaalt vermeerderd met het bijbetaalde bedrag. Het cadeaubonnenbesluit moet op dit punt worden aangepast om met de nieuwe regels voor vouchers overeen te komen.<sup>95</sup>

#### §4.4.4 Wijziging telefoonkaartenbesluit

Zoals in hoofdstuk 3 is beschreven, is in het telefoonkaartenbesluit verduidelijkt hoe de heffing van btw ten aanzien van de verkoop en het gebruik van telefoonkaarten onder de bestaande regelgeving verloopt. Het begrip telefoonkaart wordt ruim opgevat. Een telefoonkaart wordt omschreven als een kaart waarmee de afnemer een (bel)tegoed bij een telecombedrijf kan opwaarderen of activeren. Hieronder valt niet alleen een fysieke of elektronische telefoonkaart, maar iedere andere vorm van vastlegging van vooraf betaald beltegoed, zoals een kassabon met daarop een bepaalde code, zogenaamde scratchkaarten, of het opwaarderen van het beltegoed via de telefoon of internet.

Bij het opstellen van het telefoonkaartenbesluit is destijds rekening gehouden met de toentertijd nog niet aangenomen voucherrichtlijn. Hierdoor zal er voor de praktijk weinig veranderen als de nieuwe regels per 1 januari 2019 in werking treden. Wel zullen de termen single-purpose en multi-purpose telefoonkaarten worden vervangen door de Nederlandse tegenhangers telefoonkaarten voor enkelvoudig en meervoudig gebruik. Net als onder de huidige regelgeving zal een telefoonkaart voor enkelvoudig gebruik onderworpen zijn aan btw bij uitgifte van de telefoonkaart en zal een telefoonkaart voor meervoudig gebruik onderworpen zijn aan btw bij gebruik. Of dergelijke diensten worden verricht zal in de praktijk van geval tot geval moeten worden getoetst aan de hand van feiten en omstandigheden. Ook dit beleidsbesluit zal worden aangepast aan de wijzigingen die de nieuwe wettelijke regeling voor vouchers vereist.<sup>96</sup>

---

<sup>95</sup> Wijziging van de Wet op de omzetbelasting 1968 (btw-behandeling van vouchers), Kamerstuk: voorstel van de wet, 7 juli 2017, memorie van toelichting I.4, p10-11.

<sup>96</sup> Wijziging van de Wet op de omzetbelasting 1968 (btw-behandeling van vouchers), Kamerstuk: voorstel van de wet, 7 juli 2017, memorie van toelichting I.4, p11-12.

## §4.5 Conclusie

De nieuwe geharmoniseerde regels moeten volgens de Staatssecretaris een einde maken aan alle onduidelijkheden rondom de btw-heffing van vouchers. Door de formulering uit de voucherrichtlijn nauwkeurig over te nemen geeft de Staatssecretaris echter geen antwoord op de vragen die de voucherrichtlijn oproept.

Het is duidelijk dat de roep om een uniform begrip voor vouchers zijn oorsprong vindt in de mismatches die ontstaan bij gebruik van vouchers in grensoverschrijdende situaties. De Staatssecretaris beschrijft in de memorie van toelichting dat dubbele niet-belasting en onduidelijkheden in grensoverschrijdende situaties een verstorend effect hebben. Het is dan ook opvallend dat in dit wetsvoorstel juist deze grensoverschrijdende situaties nauwelijks beschreven worden. Het is wellicht naïef om te denken dat alle bestaande problemen worden verholpen door een geüniformeerde definitie, maatstaf van heffing en tijdstip van verschuldigheid. Het is namelijk mogelijk dat de ene lidstaat in de praktijk een bepaalde voucher als voucher voor enkelvoudig gebruik beschouwt terwijl de andere lidstaat diezelfde voucher als een voucher voor meervoudig gebruik beschouwt. In dit wetsvoorstel wordt niet besproken hoe belastingplichtigen en de Belastingdienst hiermee om moeten gaan.

Onder de huidige regelgeving zijn er in Nederland diverse door elkaar heen lopende besluiten over voucherachtige instrumenten die elk een eigen btw-behandeling kennen. Dit wetsvoorstel was naar mijn mening een kans om aan deze beleidsbesluiten concrete wijzigingen toe te passen. Dit is echter niet gebeurd.

Aangezien de nieuwe regels alleen gelden voor vouchers uitgegeven na 31 december 2018 en bepaalde vouchers in de praktijk een lange looptijd kennen, zal de btw-praktijk de komende jaren met twee soorten heffing naast elkaar werken.

## §5. Vergelijking van het wetsvoorstel met de huidige wetgeving

### §5.1 Inleiding

Met het nieuwe wetsvoorstel heeft de Staatssecretaris de geharmoniseerde regels van de voucherrichtlijn in de Nederlandse wet OB 1968 geïmplementeerd. Deze nieuwe regels moeten voor de praktijk meer duidelijkheid verschaffen omtrent de btw-behandeling van vouchers. In de volgende paragrafen wordt eerst beschreven of de problemen en onduidelijkheden van de huidige wet- en regelgeving worden verholpen door de nieuwe wetgeving. Daarna wordt ingegaan op mogelijk nieuwe problemen en onduidelijkheden die door de nieuwe wetgeving ontstaan. Hierbij zullen mogelijke oplossingen worden beschreven.

### §5.2 Problematiek, onduidelijkheden en mogelijke oplossingen.

De huidige wetgeving kent het probleem dat er geen definitie van een voucher is opgenomen in de wet. Het voorstel lost dit probleem op door een nieuw onderdeel toe te voegen aan artikel 2a wet OB 1968, waarin de definitie van een voucher wordt beschreven.

Tevens zijn twee verschillende soorten vouchers in de wet opgenomen, echter zijn deze begrippen ruim omschreven, wat onduidelijkheid met zich mee brengt. In de praktijk zorgt dit ervoor dat het in sommige situaties lastig is om te bepalen of een voucher voor enkelvoudig gebruik of voor meervoudig gebruik is.

Een andere onduidelijkheid onder de huidige wetgeving is het bepalen van het tijdstip van verschuldigdheid van btw van een voucher. Het wetsvoorstel lost dit op door het tijdstip van verschuldigdheid te definiëren. Bij vouchers voor enkelvoudig gebruik wordt dit gesteld op het moment van de verstrekking en voor vouchers voor meervoudig gebruik op het moment van inwisseling. Door de vouchers beiden een ander tijdstip van verschuldigdheid te geven, ontstaat echter een nieuw probleem. Een voucher voor meervoudig gebruik heeft hierdoor namelijk een cashflow voordeel ten opzichte van een voucher voor enkelvoudig gebruik. Bij een voucher voor meervoudig gebruik is pas btw verschuldigd op het moment dat de prestatie wordt geleverd, terwijl de uitgever van de voucher al geld ontvangt op het moment van uitgifte van de voucher. Dit heeft een versturende werking voor de markt, aangezien ondernemers met vouchers voor meervoudig gebruik een concurrentievoordeel hebben op ondernemers met vouchers voor enkelvoudig gebruik door het verschil in cashflow. Hierdoor

verwacht ik dat ondernemers massaal de vouchers zo inrichten zodat deze kwalificeren als vouchers voor meervoudig gebruik. De wetgeving biedt hiervoor ook de ruimte, aangezien een voucher al voor meervoudig gebruik kwalificeert indien de plaats van de goederenlevering of dienstverrichting waarop de voucher betrekking heeft of het bedrag van de over die goederen of diensten verschuldigde belasting, niet bekend is op het moment van uitgifte van de voucher. Vouchers voor meervoudig gebruik zijn immers alle vouchers uitgezonderd vouchers voor enkelvoudig gebruik. Mijns inziens zal de voucher voor enkelvoudig gebruik in de huidige vorm hierdoor geen lange levensduur hebben. Een oplossing hiervoor is het tijdstip van verschuldigdheid voor vouchers met enkelvoudig gebruik te aanpassen zodat deze gelijk is aan het tijdstip van verschuldigdheid van vouchers voor meervoudig gebruik. Hierdoor heeft een voucher voor meervoudig gebruik geen cashflow voordeel meer ten opzichte van een voucher voor enkelvoudig gebruik, waardoor er geen massale vlucht zal ontstaan.

Daarnaast roept het nieuwe wetsvoorstel ook enkele nieuwe vragen op. Zo volgt uit art. 28zj wet OB 1968 geen duidelijkheid over wat de monetaire waarde is voor de maatstaf van heffing van een voucher voor meervoudig gebruik. In de memorie van toelichting spreekt de Staatssecretaris over de nominale waarde. Hierdoor ontstaat onenigheid over welke waarde gebruikt moet worden voor de maatstaf van heffing, omdat in de wettekst wordt gesproken over monetaire waarde. De Staatssecretaris heeft in een Kamerdebat<sup>97</sup> aangegeven dat de monetaire waarde inderdaad dezelfde waarde vertegenwoordigt als de nominale waarde. Voor de duidelijkheid was het beter geweest om in de toelichting slechts één begrip te gebruiken voor deze waarde. Hoewel de nominale waarde verduidelijkt is, is nog wel de vraag hoe deze zich verhoudt tot de terminologie in de voucherrichtlijn. De nominale waarde wordt niet genoemd in deze richtlijn. Naar mijn mening kan dit nog tot discussies leiden, indien het Hof van Justitie uiteindelijk bepaalt dat 'de monetaire waarde' niet naar de nominale waarde verwijst, maar naar een andere rekeneenheid.

In het wetsvoorstel is verder aangegeven dat de uitgifte en de doorverkoop van vouchers voor meervoudige gebruik buiten de heffing van btw blijven. Distributeurs van dergelijke vouchers worden wel belast met btw, voor zover zij distributiediensten uitvoeren voor uitgevers van vouchers voor meervoudig gebruik.

---

<sup>97</sup> Kamerstuk 34755 nr. 5, nota naar aanleiding van het verslag, 27 december 2017.

Echter wordt er niet besproken wat hiervan het gevolg is voor het aftrekrecht op voorbelasting bij de leverancier van zulke vouchers. Dit creëert onduidelijkheid, heeft de producent nu een vrijgestelde omzet, waardoor voor de aftrek van voorbelasting pro rata moet worden berekend? Naar mijn mening moet de producent hier zijn aftrek van voorbelasting pro rata berekenen

Daarnaast ontstaat er een probleem indien vouchers voor enkelvoudig gebruik niet worden ingewisseld. De btw die bij uitgifte wordt geheven over deze vouchers kan niet worden teruggevraagd door de ondernemer. Dit probleem speelt niet bij vouchers voor meervoudig gebruik, aangezien deze pas btw verschuldigd zijn op moment dat de vouchers worden ingewisseld. Als oplossing voor dit probleem is naar mijn mening een aanpassing aan het tijdstip van verschuldigdheid van vouchers voor enkelvoudig gebruik wordt zodat deze gelijk is aan het tijdstip van verschuldigdheid van vouchers voor meervoudig gebruik. Op deze manier zal er bij uitgifte van de voucher geen btw verschuldigd zijn, zodoende ontstaat er geen probleem indien de voucher niet wordt ingewisseld.

Verder wordt in het wetsvoorstel expliciet aangegeven dat een voucher gescheiden moet worden van een betaalmiddel. Het is echter onduidelijk waarom deze scheiding moet plaatsvinden. Wanneer kwalificeert een betaalmiddel immers als een instrument ten aanzien waarvan de verplichting bestaat dat instrument als tegenprestatie of gedeeltelijke tegenprestatie voor goederenleveringen of diensten te aanvaarden en waarbij de te verrichten goederenleveringen of diensten, of de identiteit van de potentiële verrichters ervan, vermeld staan op het instrument zelf of in de bijbehorende documentatie, inclusief de voorwaarden voor het gebruik van het instrument. Door de vergelijking van een voucher met een betaalmiddel is onduidelijkheid gecreëerd, omdat de verschillen niet beschreven worden en geen onderbouwing is gegeven van de reden van de vergelijking. Een oplossing om deze onduidelijkheid te verhelpen, is door een niet-limitatieve opsomming, waarin wordt bepaald welke betaalmiddelen als voucher kunnen kwalificeren maar niet als zodanig moeten worden beschouwd, in de wettekst of in een besluit op te nemen.

Volgens het nieuwe wetsvoorstel zullen vervoerbewijzen, toegangskarten en dergelijke onder de definitie van vouchers voor enkelvoudig gebruik vallen. Hierdoor worden ze als zodanig in de heffing betrokken. De Staatssecretaris creëert hier echter onduidelijk door niet aan te geven wat onder en dergelijke wordt begrepen. Mijns inziens is verduidelijking gewenst, dit kan wellicht worden bereikt door een opsomming op te nemen wat in ieder geval

onder en dergelijke wordt verstaan. Gebeurt dit niet, dan voorzie ik dat er rechtszaken over dit onderwerp volgen, waarna uiteindelijk het Hof of de Hoge Raad verduidelijking zal bieden. De onduidelijkheden die heersen onder de huidige wetgeving door de verschillende besluiten voor zegels, cadeaubonnen en telefoonkaarten worden echter niet opgelost, aangezien deze besluiten niet worden aangepast. Tevens ontstaat door het wetsvoorstel verdere onduidelijkheid, omdat het niet duidelijk is of zegels en dergelijke nu ook onder het begrip vouchers vallen. De Staatssecretaris kaart wel aan dat deze in de toekomst wellicht aangepast moeten worden. Naar mijn mening moet dit zo snel mogelijk plaatsvinden om zo deze onduidelijkheid weg te nemen.

Tot slot terugkijkend op alle problemen en oplossingen die hierboven benoemd zijn, heeft een voucher voor enkelvoudig gebruik meer nadelen dan voordelen ten opzichte van vouchers voor meervoudig gebruik. Naar mijn mening is het wenselijk dat het onderscheid in vouchers verdwijnt en dat er slechts één kwalificatie overblijft met de regelgeving die nu gesteld is voor vouchers voor meervoudig gebruik.

## §6. Conclusie

In deze scriptie is onderzoek gedaan in hoeverre het wetsvoorstel oplossingen biedt voor alle problemen en onduidelijkheid rond de btw-behandeling van vouchers in Nederland.

Daarbij luidt de probleemstelling:

*“Biedt het aangenomen wetsvoorstel de oplossingen voor de problematiek die heerst omtrent de heffing van btw op vouchers in Nederland, zodat de onduidelijkheid verdwijnt?”*

Om tot de beantwoording van deze probleemstelling te komen is de huidige wet omzetbelasting 1968 kort beschreven in hoofdstuk 3, waarbij is ingegaan op de huidige btw-behandeling van vouchers in Nederland. De huidige wetgeving kent geen definitie voor vouchers, maar cadeaubonnen, zegels, waardebonnen, kortingskaarten en telefoonkaarten worden wel als zodanig beschouwd.

Op grond van het cadeaubonnenbesluit kwalificeren cadeaubonnen voor de btw als waardepapieren. Hierdoor is er geen btw verschuldigd bij de handelingen die betrekking hebben op de cadeaubonnen.

Tevens wordt de betaling van de klant voor de cadeaubon niet gezien als een vooruitbetaling. Dit heeft tot gevolg dat pas btw is verschuldigd op het moment dat de cadeaubon wordt gebruikt voor de betaling van een goed of dienst. Vervolgens is de ondernemer bij wie het goed of dienst wordt gekocht btw verschuldigd.

Wat betreft de maatstaf van heffing omtrent cadeaubonnen geldt als vergoeding de nominale waarde van de cadeaubon, ofwel het bedrag dat op de cadeaubon staat vermeld. Dit bedrag wordt eventueel nog verminderd met het bedrag dat als wisselgeld aan de klant wordt teruggeven of als de klant bijbetaalt vermeerderd met het bijbetaalde bedrag.

Verder zijn er in de huidige Nederlandse wet OB 1968 twee bepalingen opgenomen omtrent vouchers, namelijk artikel 20 en 21 Uitvoeringsbesluit Omzetbelasting. Deze artikelen zien op gratis zegels en waardebonnen die kunnen worden ingeleverd tegen geld of respectievelijk tegen goederen. Het verstrekken van de zegels en waardebonnen is niet belast met btw. Pas bij inwisseling van de zegels en waardebonnen is btw verschuldigd.



Vervolgens zijn de kortingskaarten beschreven. Deze zijn expliciet gescheiden van de cadeaubonnen aangezien de Staatssecretaris niet wilde dat kortingskaarten op dezelfde wijze moeten worden behandeld als cadeaubonnen. Kortingskaarten geven de houder het recht om goederen en diensten met korting te verkrijgen. Daarnaast vertegenwoordigt een kortingskaart geen directe nominale waarde en is deze kaart niet inwisselbaar voor geld of producten. De maatstaf van heffing is het werkelijke bedrag dat de koper betaalt voor de kortingskaart. De korting moet hierdoor niet worden meegenomen in de maatstaf van heffing, zoals beschreven in §3.6.

Als laatste onderdeel van de huidige wetgeving is de btw-behandeling van telefoonkaarten beschreven. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen single-purpose en multi-purpose telefoonkaarten.

Een single-purpose telefoonkaart is een telefoonkaart die nagenoeg uitsluitend kan worden gebruikt voor telecommunicatiediensten. De maatstaf van heffing voor deze single-purpose telefoonkaarten is het bedrag dat door het telecombedrijf in rekening is gebracht aan de afnemer. Indien er geen tussenpersoon is tussen het telecombedrijf en de klant zal de maatstaf van heffing doorgaans de nominale waarde van de verkochte telefoonkaart zijn.

Het moment van verschuldigdheid is voor de btw dan ook het moment dat de telecommunicatiedienst wordt verricht of het moment dat de vooruitbetaling voor deze telecommunicatiedienst wordt ontvangen, bij uitgifte van de telefoonkaart.

Een multi-purpose telefoonkaart kan zowel voor telecommunicatiediensten worden gebruikt als voor andere prestaties. De maatstaf van heffing van een multi-purpose telefoonkaart is het bedrag waarmee het tegoed voor de telecommunicatiediensten en andere prestaties worden afgewaardeerd. De verschuldigdheid van btw ontstaat bij multi-purpose telefoonkaarten pas op het moment dat het tegoed wordt gebruikt. Een telecombedrijf dient btw te voldoen over de daadwerkelijk door hem verrichte telecommunicatiediensten en andere belaste prestaties.

Na de huidige btw-behandeling van vouchers te hebben behandeld, is onderzocht wat het wetsvoorstel inhoudt. Als eerste is de definitie van een voucher beschreven. Een voucher is een instrument dat als (gedeeltelijke) tegenprestatie voor goederenleveringen of diensten wordt aanvaard. Tevens moeten de te verrichten goederenleveringen of diensten, of de

identiteit van de potentiële verrichters ervan, vermeld staan op het instrument of in de bijbehorende documentatie.

Vervolgens zijn de verschillende soorten vouchers beschreven hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen vouchers voor enkelvoudig en vouchers voor meervoudig gebruik. Voor een voucher voor enkelvoudig gebruik moet op het tijdstip van uitgifte bekend zijn wat de plaats van goederenlevering of dienstverrichting is en moet bekend zijn wie de verrichter is. De btw wordt geheven op moment van uitgifte en bij elke doorverkoop van de voucher. De maatstaf van heffing is het bedrag dat is betaald door de consument verminderd met de in dat bedrag begrepen btw.

Vouchers voor meervoudig gebruik zijn alle vouchers, uitgezonderd vouchers voor enkelvoudig gebruik. Concreet is dit het geval indien op het moment van uitgifte nog niet bekend is in welke lidstaat btw of hoeveel btw er verschuldigd zal zijn. Doorverkoop en uitgifte van deze vouchers blijft hierdoor buiten btw-heffing. Deze heffing vindt in dit geval pas plaats op het moment dat de vouchers worden ingewisseld tegen goederen of diensten. De maatstaf van heffing sluit indien mogelijk aan bij het bedrag dat door de consument betaald is bij aankoop van de voucher en zo niet dan de monetaire waarde of nominale waarde die de voucher vertegenwoordigt.

Als laatste zijn de veranderingen beschreven die de reeds bestaande vouchers onder de huidige wetgeving ondervinden door de nieuwe wetgeving. Voor vervoerbewijzen, toegangskarten en dergelijke is aangegeven dat deze nu onder de definitie van vouchers voor enkelvoudig gebruik vallen. Hierdoor worden ze als zodanig in de heffing betrokken op het moment van aankoop. Echter is er wel nog onduidelijkheid over wat precies onder “en dergelijke” wordt begrepen. Verder vinden er nauwelijks wijzigingen plaats in de besluiten betreffende cadeaubonnen, zegels en waardebonnen en telefoonkaarten.

Om tot beantwoording van de probleemstelling te komen is vervolgens onderzocht of de bestaande problemen en onduidelijkheden zijn opgelost door het wetsvoorstel. Alsmede of het wetsvoorstel nieuwe problemen en onduidelijkheden met zich meebrengt.

Het probleem rondom de definitie van een voucher is opgelost door hiervan een definitie in het wetsvoorstel op te nemen.

Tevens zijn er twee verschillende soorten vouchers in de wet opgenomen, echter brengen deze nieuwe onduidelijkheid met zich mee.

Een andere onduidelijkheid wordt deels opgelost door het tijdstip van verschuldigdheid te definiëren. Echter ontstaat hierdoor ook een nieuw probleem. Ondernemers met vouchers voor meervoudig gebruik hebben namelijk een concurrentievoordeel op ondernemers met vouchers voor enkelvoudig gebruik door een verschil in cashflow, dit heeft een versturende werking op de markt.

Daarnaast kan de ongelukkige formulering en toelichting over wat de monetaire waarde is voor de maatstaf van heffing van een voucher voor meervoudig gebruik voor problemen zorgen.

In het wetsvoorstel is verder aangegeven dat de vouchers voor enkelvoudig gebruik bij uitgifte en bij elke doorverkoop belast worden met btw. De uitgifte en de doorverkoop van vouchers voor meervoudige gebruik daarentegen blijven buiten de heffing van btw. Echter ontstaat hierdoor onduidelijkheid wat het gevolg hiervan is voor het aftrekrecht op voorbelasting bij de producent van zulke vouchers.

Daarnaast ontstaat er een probleem indien vouchers voor enkelvoudig gebruik niet worden ingewisseld. De btw die bij uitgifte wordt geheven over deze vouchers kan niet worden teruggevraagd door de ondernemer. Dit probleem speelt niet bij vouchers voor meervoudig gebruik, aangezien deze pas btw verschuldigd zijn op moment dat de vouchers worden ingewisseld.

Daarnaast ontstaat onduidelijkheid doordat in het wetsvoorstel expliciet is aangegeven dat een voucher gescheiden moet worden van een betaalmiddel, maar verder geen toelichting hierop is gegeven.

Tevens is het onduidelijk wat er onder de definitie van “en dergelijke” wordt begrepen in het nieuwe wetsvoorstel in de passage over vervoerbewijzen, toegangskarten en dergelijke.

Verder worden de bestaande onduidelijkheden betreffende zegels, cadeaubonnen en telefoonkaarten niet opgelost en ontstaan er nieuwe onduidelijkheid.

Verder is het naar mening wenselijk dat het onderscheid in vouchers verdwijnt en dat er slechts één kwalificatie overblijft met de regelgeving die nu gesteld is voor vouchers voor meervoudig gebruik.

Concluderend biedt het wetsvoorstel enkele oplossingen voor de bestaande problematiek, maar daarentegen ontstaan nieuwe problemen en onduidelijkheden door incompleetheid en ongelukkige formulering in zowel de wettekst als in de memorie van toelichting. Hierdoor

ontstaan meer nieuwe problemen dan worden opgelost. Deze nieuwe problemen zijn relatief eenvoudig op te verhelpen door de gegeven oplossingen.